

1 ponedjeljak, 30.01.2006.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženik je ušao u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 9.02h
6 SVJEDOK: REYNAUD THEUNENS [nastavak]
7 [Svjedok odgovara putem prevoditelja]
8 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.
9 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
10 Izvolite sjesti.
11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ako se ne varam, Vi ste završili sa
12 glavnim ispitivanjem?
13 G. BLACK: [simultani prijevod] Ja nisam razgovarao sa svjedokom. On ima
14 jednu tablicu, to sam primijetio, možda je to odgovor na ono Vaše pitanje. Možda
15 bi bilo najbolje da s tim počnemo, prije nego što počne unakrsno ispitivanje.
16 Ali prepuštam Vijeću da donese odluku.
17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Theunens, da li želite
18 nešto ponuditi da bude uvršteno u spis? Da li je to dokument koji želite
19 uvrstiti?
20 SVJEDOK: [simultani prijevod] Dvije stvari: Vi ste tražili, tokom prve
21 sjednice, jednu tablicu, ja sam elektronsku verziju poslao Tužilaštvu. Mislio
22 sam da bi bilo bolje da se to može otprintati u boji, kako biste lakše vidjeli
23 razne funkcije. A kao drugo, shvatio sam da nisam najbolje uspio objasniti u
24 petak "Posavski koridor", tako da sam pogledao dokumente koje sam imao kod kuće
25 tokom ovog vikenda i pronašao jednu kartu koju je 1994. ili 1995. pripremio
26 UNPROFOR, na kojoj se puno jasnije vidi taj koridor nego što sam ja to
27 objašnjavao u petak. A, ako želite, ja mogu objasniti samu legendu, koristeći se
28 grafoskopom.
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Jeste li pokazali primjerak, tj. da
2 li je bila predočena Obrani ova karta, gospodine Black?

3 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ni ja je nisam vidio. Mislim
4 da Obrani nije bilo pokazano.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vi niste vidjeli ovaj dokument,
6 gospodine Milovančeviću?

7 G. MILOVANČEVIĆ: Ne, časni Sude. I - samo mali problem - i nema prevoda.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da vidimo da li se to može riješiti.
9 Uz pomoć poslužitelja, zamoliću da se ovaj dokument preda prvo gospodinu Blacku,
10 kako bi on mogao provesti svedoka kroz taj dokument, kao i ona tablica koju smo
11 tražili. Ili će to uraditi Vijeće.

12 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

13 Ispituje g. Black: [nastavak]

14 [Tužitelj ispituje putem prevoditelja]

15 P: Dobro jutro, gospodine Theunens.

16 O: Dobro jutro.

17 P: Imate li još jedan primjerak, ili je ovo jedini primjerak, koliko
18 znate?

19 O: To je jedini primjerak koji imam. Izvinjavam se zbog zbrke. Ja sam
20 dao pravnom saradniku jedan primjerak i pitao kako je najbolje da to napravimo,
21 ali mislio sam da ćemo to staviti u spis. Možda da to pokažemo na grafoskopu,
22 ako je moguće?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Predlažem da učinimo to, i pobrinuću se
2 da tokom sljedeće pauze napravimo kopije u boji, koje će se podijeliti. Dakle,
3 da napravimo sada to, a da onda se kopije podijele kasnije.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Black.

5 G. BLACK: [simultani prijevod] Uz pomoć poslužitelja zamoliću da se ovo
6 sada preda svedoku, i da se taj dokument onda stavi na grafoskop.

7 Časni Sude, mislim da bi bilo najbolje, ako želite to vidjeti, treba
8 pritisnuti dugme na kojem piše *Video Evidence*.

9 P: Gospodine Theunens, na ovoj karti na grafoskopu, recite, šta je
10 prikazano?

11 O: Časni Sude, na ovoj se karti vidi dio sjeverozapadne Bosne i
12 Hercegovine, koji je tokom sukoba bio poznat kao "Posavski koridor". Na karti se
13 možda ne vidi dobro legenda, ona je prema dnu. Tu je kartu sastavila služba za
14 kartografiju Ujedinjenog Kraljevstva, tj. njihovog Ministarstva odbrane, 1995.
15 To se vidi u desnom donjem uglu. Oni su sastavljali karte za UNPROFOR. Na toj
16 karti koju smo koristili u petak, koja je bila karta *Timesa*, smo vidjeli onu
17 liniju koju sam ja povukao između Bijeljine, Brčkog i tako prema zapadu. To je
18 otprilike bilo. Međutim, ovde vidimo jasno gdje se nalazi "Posavski koridor".
19 Crvene crte ovdje označavaju linije sukoba, ovo je dio Orašje, koji su držali
20 bosanski Hrvati, dakle HVO, a teritorija na jugu, dole od crvene linije, bila je

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pod kontrolom Armije BiH. Koridor je prolazio, dakle, kroz ovo područje između
2 dviju crvenih linija, dakle od istočne Srbije prema bosanskoj Krajini, dakle, do
3 zapadnog dijela Srpske Republike BiH, te dalje do entiteta poznatog kao SAO
4 Krajina, a kasnije RSK. Ova plava linija je granica UNPA zone, a to je UNPA zona
5 Istok, ovo je južni dio Sektora istok, to se ne vidi na karti, ali dalje
6 Baranja, istočna Slavonija i zapadni Srem. Ja sam ovu kartu donio kako bih bio
7 precizniji što se tiče opisa "Posavskog koridora".

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Theunens.

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Molim da se dodijeli broj dokaznog
10 predmeta.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću?

12 G. MILOVANČEVIĆ: [simultani prijevod] Izvolite, časni Sude.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U tom slučaju, dokument će biti
14 uvršten u spis i dodijelit će mu se broj dokaznog predmeta.

15 TAJNIK: [simultani prijevod] To će biti dokazni predmet 103.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete se sada pozabaviti onim drugim
17 grafičkim prikazom.

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Ja se izvinjavam zbog zbrke vezane za
19 primjerke. Da li Vijeće ima, ili Tajništvo, još koji primjerak?

20 P: Recite, gospodine Theunens, kakva je situacija?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja sam taj prikaz napravio, ali nemam printer u boji, pa sam to zato
2 poslao Tužilaštvu, pošto sam shvatio da smijem to napraviti, i očekivao sam da
3 će oni napraviti kopiju u boji, da će biti jasnije da se to objasni. Ja sa sobom
4 nemam primjerke.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li bi se to moglo podijeliti tokom
6 unakrsnog ispitivanja?

7 SVJEDOK: [simultani prijevod] Tužilaštvo ima primjerke u boji, dakle,
8 kada -

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, čim mi to isprintamo, mi ćemo
10 jednostavno dati do znanja Vijeću da je to gotovo. Možemo dati to tokom
11 unakrsnog ispitivanja, ili kako god Vi želite.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Kada ti primjerci budu
13 spremni, onda će nam strane reći da je situacija takva.

14 Izvolite, sada ste Vi, gospodine Milovančeviću, preuzmite svjedoka.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

16 Unakrsno ispituje g. Milovančević:

17 P: Dobro jutro, gospodine Theunens. Ja sam advokat Predrag Milovančević,

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 branilac Milana Martića, i u ime tima Odbrane obaviju Vaše unakrsno ispitivanje.

2 O: Dobro jutro, gospodine Milovančević.

3 P: Kao što situacija nalaže, počecemo od samog početka, od Vaše
4 biografije, i to vrlo kratko.

5 Interesuje me samo nekoliko kratkih pitanja. Vi ste u Vašim ličnim
6 podacima naveli, gospodine Theunens, da ste završili vojnu akademiju u Belgiji.
7 Da li je to tačno?

8 O: Da, to je tačno, časni Sude.

9 P: Da li je ta vojna akademija, koju ste završili, osnovna vojna škola u
10 kojoj se školuju oficiri belgijske armije?

11 O: Da, to je tačno, časni Sude. Mogao bih dodati još da je to jedina
12 akademija na kojoj se školuje oficirski kadar, tj. profesionalni oficiri, da
13 tako kažem.

14 P: Da li ste razumeli ovo moje prethodno pitanje? Imao sam u vidu sistem
15 obrazovanja oficira u bivšoj Jugoslaviji, gde su pored elementarne vojne
16 akademije postojale i više škole: štabna škola, ratna škola, škola nacionalne
17 odbrane. Dakle, takvih škola u Belgiji nije bilo, osim ove osnovne koju ste
18 pomenuli, vojne akademije?

19 O: Da, mislim da sam onda pogrešno shvatio Vaše pitanje. U Belgiji,
20 barem u vrijeme kada sam ja se školovao za oficira, bilo je prilično teško
21 dobiti mjesto na neku od takvih obuka koje se događaju nakon akademije. Postojao
22 je, na primjer, sada se to zove obrambeni koledž, ali tada se to zvao Viši vojni
23 institut, Kraljevski viši vojni institut, nekad su to ljudi zvali ratnom školom.

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, postojala su tri štapska kursa; jedan je bio skraćeni, tako smo zvali...
2 Ustvari, izvinjavam se. Prvi ciklus, u vrijeme kada sam ja to pohađao, je bio
3 tjedan od tri ili četiri kursa /?kurs od tri-četiri tjedna/, to je bilo
4 školovanje za činove poručnika do kapetana, gdje se učilo kako se radi u
5 štabovima na razini bataljona.

6 Drugi, u kojem sam također se obrazovao, je i spomenut u biografiji pod
7 3; dakle, drugi je bio takozvani drugi ciklus koji traje godinu dana, jedna
8 školska godina zapravo, dakle, dva semestra. To je kurs za kandidate za više
9 oficire, ljude koji pokušavaju naučiti kako se radi u štabovima brigada, dakle
10 ranga kapetana ili komandanta, što je belgijski čin između kapetana i majora.
11 Ako se radi, recimo, o ljudima koji su iz mornarice, onda se obučavaju za sličnu
12 razinu štapskog ranga, za mornaricu ili za zrakoplovstvo.

13 I onda imamo treći ciklus, to je školovanje gdje su posebno izabrani
14 ljudi, gdje ljudi dobivaju štapsku diplomu, a to je namenjeno za ljude koji
15 postaju majori, pa čak i potpukovnici. I tamo se radi, dakle, sprema se za
16 razinu korpusa ili štaba na višoj razini. Međutim, na trećem ciklusu se ne može
17 prijaviti prije nego što bude se odabrano. Čak ni za drugi ciklus, u vreme kada
18 sam ja se priključio belgijskoj vojsci, to nije bilo moguće. Dakle, nije moguće

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da neko direktno dođe na neki od tih stupanja, a da prije toga nije prošao kroz
2 četiri ili pet godina obrazovanja na vojnoj akademiji.

3 P: Da li je za upis na taj treći nivo obrazovanja - viši, kako Vi kažete
4 - pored obavezne školske spreme bilo potrebno i neko radno iskustvo oficira,
5 neke godine staža, provedene u trupi?

6 O: Nisam siguran kako bih te stupnjeve prilagodio u engleskom jeziku, da
7 li je to magisterij ili na kojoj razini to jeste. Mislim da, prema Bolonjskom
8 dekretu, od Evropske unije postoji nastojanje da se standardiziraju ti
9 sveučilišni stupnjevi. Dakle, imamo, recimo, licencijat koji znači 4 godine -

10 P: Oprostite, oprostite, gospodine Theunens. Oprostite što Vas prekidam.
11 Moje pitanje je bilo u drugom smislu, da ne zadržavamo i Vas i časni Sud. Dakle,
12 da li je za školovanje, na primer na najvišem nivou o kome ste govorili, ovom
13 trećem nivou, bilo potrebno radno iskustvo, dakle iskustvo oficira u trupi? Samo
14 na to mislim.

15 O: Časni Sude, ja kada sam vidio jednu frazu "prije diplome", mislio sam
16 da je potrebno to objasniti, ali da odgovorim zapravo na drugi dio pitanja. Za
17 svaki takav kurs u vojsci potrebno je neko iskustvo. Dakle, da bi se pristupilo
18 ovom drugom ciklusu, to se nije moglo bez desetogodišnjeg iskustva kao oficir.
19 Naravno da se to odnosi onda i na treći ciklus, jer se tamo prihvaća samo

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ograničeni broj oficira. Postoji cijeli proces izbora. Dakle, ljudi koji su
2 završili drugi ciklus nakon jedne ili dvije godine se mogu prijaviti za treći i
3 tek onda se vrši proces izbora.

4 P: Da li nam sada možete reći koji ste Vi nivo vojnog obrazovanja od
5 ovih viših nivoa - dakle, osim vojne akademije koja je početna stepenica za
6 obrazovanje oficira - koji ste nivo završili?

7 O: Časni Sude, kao što sam objasnio, završio sam taj drugi ciklus, da ga
8 tako nazovemo. To se može vidjeti u mojoj biografiji pod zaglavljem 3, gdje
9 piše: "Sažetak profesionalnih znanja". Tamo piše da sam od septembra 1997. do
10 jula 1998. išao na taj kurs na Višem kraljevskom obrambenom institutu u Briselu.

11 P: Hvala Vam, gospodine Theunens.

12 Mislim da je bilo bitno da u ovim podacima, koji su u tekstu šturi,
13 objasnimo o čemu se radi. Hvala Vam najljepša.

14 Sledeće moje pitanje jeste vezano za podatak iz Vaše radne biografije, o
15 tome da ste komandovali u tenkovskoj jedinici. Da li je to tačno?

16 O: Da, časni Sude, od maja 1998. do maja 1990., dok sam služio -

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja se izvinjavam. Da li ste rekli od
18 maja 1998. do maja devedeset -

19 SVJEDOK: [simultani prijevod] Ja se izvinjavam. Od maja 1988. do maja
20 1990.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

2 SVJEDOK: [simultani prijevod] Dakle, bio sam komandant voda u Drugoj
3 gardijskoj regimenti oružanih snaga Belgije u Njemačkoj. Tokom druge godine,
4 zbog toga što je komandant čete išao na kurseve jezika kako bi mogao
5 prisustvovati štapskom kursu, ja sam ga nekoliko puta mijenjao, a tokom
6 određenog vremenskog perioda sam izvršavao zadatke drugog komandanta čete.

7 G. MILOVANČEVIĆ:

8 P: Da li je tenkovski vod osnovna oklopna jedinica u belgijskoj armiji,
9 kao i u armijama NATO pakta? Osnovna taktička jedinica, i najniža taktička
10 jedinica?

11 O: Časni Sude, to bi se moglo i tako opisati. Međutim, kada se pogleda
12 kako se koriste tenkovske jedinice, zapravo je četa najmanja jedinica. Mi
13 rijetko kada funkcioniramo po vodovima, jer to iz teorije oklopnog ratovanja ne
14 bi imalo puno smisla.

15 P: Da li su oklopne jedinice u kojima ste Vi služili kao oficir bile
16 trojnog ili četvornog sastava? Pitam zbog toga što, koliko mi je poznato,
17 Varšavski pakt je imao formacije četvornog sastava, a NATO pakt formacije
18 trojnog sastava.

19 O: Časni Sude, nisam siguran da li sam dobro razumio pitanje, ali jedan
20 tenkovski vod bi se sastojao od četiri tenka. Jedna četa bi se sastojala od tri
21 voda; dakle, 12 tenkova, plus jedan tenk za komandanta čete. To bi, zapravo, bio

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 eskadron čete i zatim bi jedan bataljon se sastojao od tri-četiri tenka /u
2 engleskom transkriptu: "39 tenkova"/ i jednog tenka za komandanta bataljona.

3 P: Hvala Vam, gospodine Theunens.

4 Dakle, koliko sam Vas razumeo... da li sam Vas dobro razumeo: tenkovski
5 vod ima četiri tenka, a tenkovska četa ima tri voda? Dakle, to je trojna
6 formacija, u tom smislu je bilo moje pitanje. Tri puta četiri, znači 12 tenkova,
7 plus komandni tenk. Jesam Vas dobro razumeo?

8 O: Da, točno je, časni Sude.

9 P: Da li ovaj Vaš... ovaj podatak iz Vaše biografije, da ste od maja 1988.
10 do maja 1990. godine... 1990... dakle, od maja 1988. do maja 1990., komandovali
11 godinu dana tenkovskim vodom, a posle toga povremeno vršili dužnost komandanta
12 tenkovske čete... zapeta... da li da... Pardon. Da li, dakle, taj podatak znači da ste
13 Vi godinu dana komandovali jedinicom koja se sastojala od četiri tenka, a
14 povremeno vršili dužnost komandanta jedinice koja ima 12, 13 oklopnih vozila?

15 O: Časni Sude, to nije u potpunosti točno, nije postojala potpuno jasna
16 podjela. Kada sam spomenuo da sam bio vršilac dužnosti čete, ja želim reći da
17 sam ja bio i komandant voda dvije godine, a bio sam najviši po činu u toj četi.
18 Dakle, kada komandanta čete nije bilo tu ja sam njega zamjenjivao. To je
19 uobičajena vojna procedura kada nema komandanta, onda njegov zamjenik ili
20 vršilac dužnosti komandanta preuzima njegovo mjesto.

21 P: Hvala Vam, gospodine Theunens. Oprostite ako sam Vas pogrešno
22 razumeo, i ovo smo pitanje raščistili.

23 Možete li nam reći, do koje godine traje Vaša dužnost aktivnog oficira,
24
25
26
27
28
29
30

1 u smislu komandovanja vojnom jedinicom, bilo da je to vod ili četa, tenkovska u
2 ovome slučaju?

3 O: Časni sude, kao što je navedeno u mojoj biografiji, u maju 1990. me
4 komandant bataljona pitao da li želim biti njegov kadrovski oficir, dakle Sl. Ja
5 sam tada prestao biti komandant voda i automatski pristao biti VD zapovjednika,
6 tj. komandanta čete.

7 P: Da li je tačno da ste nakon toga godinu dana bili komandant prve
8 godine kadeta na politehnici?

9 O: Da, časni Sude. Nakon što sam bio kadrovski oficir kao Sl, onda sam
10 pozvan na vojnu akademiju i dobio sam položaj zamjenika komandanta te prve
11 godine. Postojao je i komandant. Dakle, mislim da je u decembru ili januaru te
12 godine komandant odlučio da napusti svoju dužnost, otišao je iz vojske. Onda sam
13 bio imenovan da ga zamijenim i ostao sam komandantom tamo do jula, augusta
14 možda, ili... 1991. Ne, ne, 1992.

15 P: Da li nam možete reći, gospodine Theunens, kada prestaje Vaš rad u
16 trupama... trupama... u jedinicama belgijskih oružanih snaga, rad kao oficira?

17 O: Časni Sude, ja sam i dan-danas oficir u oružanim snagama Belgije,
18 premda od 28. juna 2001. godine, kada sam počeo ovde da radim, ja sam podređen
19 Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li može da se kaže da ste bili
21 aktivni pripadnik do 2001.?

22 SVJEDOK: [simultani prijevod] Mislim da se to ne može reći, časni Sude.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Premda sada nisam u službi, teoretski me mogu pozvati nazad.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali Vi niste aktivni pripadnik.

3 SVJEDOK: [simultani prijevod] Da, ali nisam ni rezervista.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To nije pitanje, već da li ste bili
5 aktivni učesnik, odnosno pripadnik do 2001.?

6 SVJEDOK: [simultani prijevod] Da, to je tačno.

7 G. MILOVANČEVIĆ:

8 P: Ne znam da li smo se dobro razumeli. Imao sam u vidu podatak iz Vaše
9 biografije, gospodine Theunens, da ste do septembra... da ste septembra 1992.
10 otišli, i do juna 1999. godine bili analitičar za Balkan, za belgijski
11 Generalštab. Je li to tačno?

12 O: Časni sude, to nije bio položaj u belgijskom Generalštabu, već u
13 obaveštajnoj službi, vojnoj obaveštajnoj službi Belgije, koja je u to vreme
14 raportirala direktno Ministarstvu odbrane. A od mog odlaska došlo je do
15 prestrukturisanja i načelnik te službe je također pomoćnik načelnika štaba koji
16 je podređen šefu vojne odbrane, kao i Ministarstvu odbrane. Ali sve te
17 organizacije, sva ta tela koja sam pomenuo su deo oružanih snaga Belgije. I dok
18 sam god ja tamo bio, ja sam bio pripadnik belgijskih oružanih snaga. Tu bih
19 takođe da kažem da, premda to nije bila borbena jedinica, ja sam služio u
20 Sarajevu od decembra 1998. godine do maja 1999. godine i bio sam zadužen za ono
21 što se zvala jedinica službe nacionalne obaveštajne službe, i ja sam morao da

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 rukovodim ljudima, premda to nisu bili borbeni zadaci.

2 P: Hvala, gospodine Theunens. Dakle, da li je tačno da u septembru 1992.
3 godine Vi prestajete da radite na poslovima komandnog oficira u smislu borbene
4 upotrebe jedinica i komandovanja tim jedinicama? I da posle toga prelazite na
5 poslove vojno-obaveštajne službe, takođe kao oficir, što za Odbranu nije sporno?

6 O: Ovako kako je formulisano, moj odgovor bi bio potvrđan, da.

7 P: Hvala, gospodine Theunens. Ovim smo završili deo unakrsnog
8 ispitivanja koji se odnosi na Vaše biografske, lične i radne podatke, pa ćemo
9 sada preći na ono šta je predmet Vašeg rada u slučaju optuženog Martića.

10 Opisujući cilj Vaše studije, da li Vi na strani 2 Vaše analize,
11 gospodine Theunens, navodite da je cilj studije da obradi ulogu Teritorijalne
12 odbrane SAO Krajine i Teritorijalne odbrane RSK, kao i Srpske vojske Krajine, za
13 vreme konflikta u Hrvatskoj, od 1991. do 1995. godine?

14 O: To je tačno, časni Sude, to je jedan od dva cilja.

15 P: U vezi sa ovim, kako ste Vi rekli, prvim ciljem, imali ste zadatak...
16 da li ste imali zadatak da takođe obradite i veze Milana Martića i ovih
17 organizacija koje smo malopre pomenuli, za vreme ovog konflikta?

18 O: Da, časni Sude. Ja sam smatrao da su veze između Milana Martića i
19 ovih organizacija drugi cilj ovog izveštaja.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, zar ne piše
21 već u samom prvom paragrafu izveštaja da je cilj ove studije da se analizira

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 uloga SAO Krajina, RSK TO i SVK tokom sukoba u Hrvatskoj 1991.-1995. godine, i
2 odnose Milana Martića s ovim organizacijama za vreme sukoba?

3 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude. Ja ću biti precizniji u postavljanju
4 pitanja. Nenamerno...nenamerno je došlo do podele ovog pitanja na dva dela. Da li -

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To bi bilo od pomoći, ako biste
6 mogli.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

8 P: - ste radi ostvarivanja cilja ove analize a... izvršili podelu ove
9 studije na četiri dela, pri čemu su delovi 1 i 2 neophodni za razumevanje delova
10 3 i 4? Dakle, glave 1 i 2 za delove 3 i 4, s tim što kažete da niste imali
11 nameru da u sekcijama 3 i 4 detaljno nabrajate operacije oružanih snaga u
12 Hrvatskoj?

13 O: To je tačno, časni Sude. U uvodu napominjem da ova analiza nema za
14 cilj da bude detaljni pregled svih oružanih snaga, odnosno operacija oružanih
15 snaga i, konkretnije, ja nisam analizirao ulogu organizacija poznate kao "Zenge"
16 ili HV, i neke druge oružane sukobe koje su bile uključene u taj sukob u
17 Hrvatskoj između 1991. i 1995. godine.

18 P: Da li je, po Vašem mišljenju, moguće - zato sam i postavio ovo
19 prethodno pitanje, gospodine Theunens - da li je moguće obraditi i proučavati
20 ulogu jedne strane u oružanom sukobu, a da se ne obradi i prouči istovremeno, u
21 toku tog sukoba prisutno, ponašanje druge strane, njene snage, njihov... njen...
22 njihov raspored, njihovi ciljevi, njihovi zadaci u konkretnim situacijama?

23 O: Časni Sude, mislim da je to vrlo moguće, jer je ovo izveštaj koji se
24 bavi jednom konkretnom temom. Tema je objašnjenje uloge SAO Krajine, RSK TO i
25 SVK; dakle, realiziranje i analiza njihove te uloge, i analiza veze između

26

27

28

29

30

1 Milana Martića i tih organizacija. I, kada pogledate na internetu ili negde
2 drugde, videćete puno analiza o sukobu i konkretnih strana u sukobu, ali takođe
3 i o samo jednoj strani. Dakle, ovo nije analiza sukoba, ona je koncentrisana na
4 konkretne teme i, premda u izvesnim momentima se bavi aktivnostima druge strane,
5 ako tako mogu da kažem, ja ne smatram da je bila potrebna detaljna analiza
6 položaja hrvatskih oružanih snaga, namera i drugih aspekata kako bi se razumelo
7 kako su SAO Krajina i RSK TO bili obrazovani, kako su funkcionisali i
8 /nerazgovijetno/ i koja je bila uloga Milana Martića u organizovanju,
9 uspostavljanju i pružanju pomoći ovim organizacijama - i, što je još važnije,
10 rukovođenju i komandovanju ovim organizacijama, da dodam na to i Srpsku vojsku
11 Krajine, SVK.

12 P: Ja sam potpuno razumeo cilj ove studije i on je upravo takav, ove...
13 ovog Vašeg ekspertskog nalaza, takav kakvim ga... kako ste sada naveli, gospodine
14 Theunens. Ali Vas pitam nešto drugo: da li je moguće proučiti ulogu Teritorijalne
15 odbrane SAO Krajine, ulogu Teritorijalne odbrane Republike Srpske Krajine i
16 vojske Republike Srpske Krajine za vreme konflikta u Hrvatskoj, a da se
17 prethodno ne utvrđuju bilo kakve uzročno-posledične veze? Pos... dakle, da se ne
18 utvrdi uticaj ponašanja druge strane, ili drugih strana u konfliktu na ponašanje
19 ovih organizacija, teritorijalnih odbrana, odnosno Srpske vojske Krajine?

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zar na to pitanje već nije bio dat
21 odgovor? Kada ste prvi put postavili pitanje svedok je rekao: "Časni Sude,
22 mislim da je to vrlo moguće, jer je ovo izveštaj o jednoj konkretnoj temi, koja
23 je objašnjena."

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vama, gospodine Milovančeviću.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Radi ostvarivanja zadatka koji se nalazio pred Vama, Vi
4 ste, kao što ste objasnili, podělili materijal na četiri glave i u sadržaju koji
5 predstavlja uvod u taj materijal, radi lakše preglednosti, glavu 1 označili ste
6 kao oružane snage SFRJ; glavu 2 ste označili kao oružane snage Republike Srbije,
7 glavu 3 kao Teritorijalna odbrana SAO Krajine, odnosno Republike Srpske Krajine
8 u periodu 1991.-1992., i glavu 4 kao Srpska vojska Krajine u periodu maj-oktobar
9 1992. do avgusta 1995. Nadam se da ovo nije sporno, gospodine Theunens?

10 O: To je tačno. Samo da proverim vremenski period koji se odnosi na
11 poglavlje 3, mislim da je to bilo 1991. do 1992. I želeo bih da unesem jednu
12 malu ispravku. U glavi 3 govori se o vremenskom periodu 1991. do 1992., kao što
13 je već i objašnjeno u izveštaju, maja 1992. i kasnije oktobra/novembra 1992.
14 godine, provođene su mere na nivou RSK ili entiteta poznatog kao RSK, kako bi se
15 Teritorijalna odbrana preobratala u SVK, odnosno oružane snage entiteta poznatog
16 kao Republika Srpska Krajina.

17 P: U glavi 2 Vaše analize, pod naslovom "Oružane snage Republike
18 Srbije", Vi kao kratak pregled tog sadržaja navodite - to je strana 3 Vašeg
19 nalaza - pod tačkom 2 "Oružane snage Republike Srbije", pod tačkom 3 dužnosti
20 predsednika, ministra odbrane i ministra unutrašnjih poslova. Sve se odnosi na
21 Republiku Srbiju. Da li je to tačno, gospodine Theunens?

22 O: To je tačno, časni Sude. O tome se govori na 60. stranici izveštaja
23 verzije na engleskom.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Na strani... na strani 57, na engleskoj... u engleskoj verziji, gospodine
2 Theunens, Vi u rezimeu pod tačkom 1A kažete da ova sekcija obrađuje zakonski
3 okvir koji se odnosi na odbrambena pitanja u Republici Srbiji. Da li je to
4 tačno?

5 O: To je tačno.

6 P: Pod tačkom B rezimea Vi nav... da li navodite da je Ustav iz 1990. i
7 Zakon o odbrani Republike Srbije iz 1991. godine predviđao da je predsednik
8 republike komandant oružanih snaga, u ratu i miru?

9 O: Da, to je tačno, a popratni članovi se mogu naći u delu 3, koji
10 počinje na 60. stranici verzije na engleskom.

11 P: Da li član 31 Zakona o odbrani Republike Srbije, a Vi o tome govorite
12 na 57. strani na... Vašeg nalaza, naglašava da je Teritorijalna odbrana Republike
13 Srbije deo jedinstvenih oružanih snaga SFRJ?

14 O: Tačno.

15 P: Da li Zakon o odbrani Republike Srbije takođe tvrdi da samo nadležna
16 državna tela imaju ovlašćenje da organizuju, opremaju, naoružavaju i treniraju
17 oružane snage?

18 O: To je tačno, časni Sude. Želeo bih da dodam da je ovo posebno važan
19 član, član 118, sa obzirom, imajući na umu obrazovanje jedinica koje su postale
20 poznate kao paravojne jedinice ili jedinice dobrovoljaca o kojima se takođe
21 govori u drugom delu, poglavlju, mog izveštaja.

22 P: Da li član 31 Zakona o odbrani Republike Srbije iz 1991. godine
23
24
25
26
27
28
29
30

1 određuje da je Teritorijalna odbrana Republike Srbije deo jedinstvenih oružanih
2 snaga Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije?

3 O: Časni Sude, već sam odgovorio na to pitanje. To je tačno.

4 P: Da li je tačno da je Teritorijalna odbrana Republike Srbije u
5 okviru jedinstvenog odbrambenog sistema oružanih snaga Socijalističke
6 Federativne Republike Jugoslavije, prema Ustavu Republike Srbije,
7 /nerazgovijetno/ federalnom zakonu?

8 O: Časni Sude, nisam siguran šta se misli pod time da "potpada pod
9 savezni zakon". Da li bi to moglo malo da mi se objasni?

10 P: Na strani 58. Vašeg nalaza u engleskom tekstu, treći paragraf odozgo,
11 Vi kažete da se organizacija, priprema, razvoj, opremanje i rukovođenje
12 Teritorijalnom odbranom, u okviru jedinstvenog sistema odbrane, ostvaruje u
13 skladu sa Ustavom Jugoslavije, Ustavom Srbije, federalnim zakonom i ovim
14 zakonom, Zakonom o opštenarodnoj odbrani repu... a... odbrani Republike Srbije. Da
15 li ste me sada razumeli?

16 O: Da, hvala Vam na pojašnjenju. Da, to stoji u članu 31 i u Zakonu o
17 odbrani Republike Srbije iz 1991.

18 P: Naveli ste, na strani 60 Vašeg nalaza na... u engleskom tekstu, da je
19 po članu 83. Ustava Republike Srbije, paragraf 5, predsednik republike komandant
20 oružanih snaga u ratu i miru. Da li je to tačno?

21 O: Da, časni Sude, to je 5. paragraf člana 83 Ustava iz 1990. godine
22 Republike Srbije.

23 P: Da li je tačno da oružane snage, o kojima se govori u ovom paragrafu
24
25
26
27
28
29
30

1 5, nisu definisane u Ustavu - misli se na Ustav Republike Srbije - a da se ne
2 pominje ni Teritorijalna odbrana Srbije?

3 O: Da, časni Sude, na osnovu istraživanja koja sam obavio, i dokumenata
4 do kojih sam došao, to je tačan zaključak, a to se navodi i u ovom konkretnom
5 delu izveštaja.

6 P: Da li je tačno da, prema članu 5 Zakona o odbrani Republike Srbije -
7 pominjete ga na Vašoj strani 61 - organizacija oružanih snaga Republike Srbije
8 će biti regulisana posebnim zakonom?

9 O: Da, to je član 5 Zakona o odbrani Republike Srbije iz 1991.

10 P: Da li je taj posebni zakon, kojim se regulišu oružane snage Republike
11 Srbije, donet, gospodine Theunens?

12 O: Časni Sude, tokom analize nisam naišao na informaciju na osnovu koje
13 bih mogao da izvučem nekakav zaključak, ili da odgovorim na to pitanje. Razlog
14 zašto sam ja obuhvatio izvesne aspekte zakonodavstva Republike Srbije, koje se
15 odnosilo na pitanja odbrane, je zato što, kao što vidite u trećem poglavlju
16 izveštaja, 1. augusta 1991. godine Milan Babić, kao predsednik Vlade SAO
17 Krajine, je sa Vladom doneo odluku da se primeni Zakon o odbrani Republike
18 Srbije na teritoriji poznatoj kao SAO Krajina. I tek novembra 1991. godine - ako
19 se ispravno sećam - je SAO Krajina izglasala svoj vlastiti zakon o odbrani, a o
20 tome se takođe govori u 3. poglavlju izveštaja.

21 O: Hvala, gospodine Theunens. Da li Vi, na strani 62, navodite da
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 članovi 113 i 115 Zakona o opštenarodnoj odbrani, saveznog Zakona o
2 opštenarodnoj odbrani iz 1982. godine, određuju da Predsedništvo SFRJ komanduje
3 Teritorijalnom odbranom?

4 O: To je tačno.

5 P: Da li nam možete objasniti, na osnovu kog propisa i na... ili na osnovu
6 čega ste onda izveli zaključak da su oružane snage Srbije, koje zakonom nisu
7 definisane po Vama, Teritorijalna odbrana Srbije?

8 O: Časni Sude, ako se ispravno sećam, a pokušavam da nađem na kojoj je
9 to stranici u izveštaju, pominje se Zakon o odbrani Republike Srbije, koji je
10 usvojen 18. jula 1991. godine i dok god oružane snage republike nisu definisane,
11 TO treba da služi kao oružana snaga republike. Sad, i bez te stipulacije bilo je
12 teško zamisliti neke druge oružane snage Republike Srbije izuzev TO i, pod
13 izvesnim okolnostima, policije.

14 P: Da li Vi, gospodine Theunens, podsetiću Vas na stranu... stra... na
15 strani 57 uvodnog dela ovog poglavlja 2, pod B, kažete: "Do stvaranja takvih
16 oružanih snaga Teritorijalna odbrana čini takve oružane snage"? Da li je Vaš
17 odgovor: "Da"?

18 O: Časni Sude, mislim da sam već odgovorio na pitanje.

19 P: Da li možete objasniti kako to Teritorijalna odbrana, koja je po
20 Ustavu Jugoslavije deo oružanih snaga SFRJ, i kojom komanduje Predsedništvo
21 SFRJ, u situaciji kada nije donet zakon o oružanim snagama Srbije, i kada Ustav

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Srbije ne pominje Teritorijalnu odbranu kao oružanu snagu Republike Srbije,
2 dakle, kako kraj svih ovakvih činjenica Vi izvodite zaključak da je
3 Teritorijalna odbrana Srbije - oružana snaga Srbije?

4 O: Časni Sude, tokom mog rada ovdje ja sam bio uključen i u vođenje
5 razgovora sa svjedocima za razna suđenja. Među tim svjedocima bilo je i ljudi
6 koji su bili osumnjičeni u raznim postupcima, i među njima je bilo bivših
7 funkcionera Ministarstva odbrane Republike Srbije. I oni su spomenuli, kada su
8 govorili o ovim članovima o kojima je govorio gospodin Milovančević, da je
9 postojala određena nekoherentnost između Zakona o odbrani Republike Srbije i
10 saveznog zakonodavstva, s druge strane.

11 Takođe bih želio spomenuti da - kao što se može vidjeti iz moje
12 biografije - da ja nisam pravni vještak. Ja nisam puno vremena proveo baveći se
13 time šta su konkretno bile oružane snage Republike Srbije, jer to nije bila
14 svrha moga izvještaja. Kao što sam spomenuo u uvodu svog izvještaja, odjeljak 1
15 i odjeljak 2 sadrže samo one informacije koje su, po mom mišljenju, bile
16 neophodne da bi se bolje razumjele glava 3 i glava 4. Da li je Teritorijalna
17 odbrana predstavljala oružane snage Republike Srbije - to, po mom mišljenju, u
18 vreme kada se sastavljao ovaj izvještaj, nije bilo bitno pitanje.

19 P: Da li član 31 Zakona o odbrani Republike Srbije - pominjete ga na
20 strani 58 engleskog teksta, na samom vrhu - izričito kaže da Teritorijalna
21 odbrana Srbije, kao deo jedinstvenih oružanih snaga Jugoslavije, štiti

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nezavisnost, suverenitet, teritorijalni integritet, Ustavom utvrđen poredak SFRJ
2 i Srbije?

3 O: Da, časni Sude, to jeste tačno. Ja jedino mogu reći da Zakon o
4 odbrani ovdje spominje Teritorijalnu odbranu, dok Ustav Republike Srbije govori
5 o oružanim snagama.

6 P: Da li na strani 64 Vašeg nalaza, u odjeljku koji se odnosi na
7 dužnosti ministra odbrane, citirate član 9 Zakona o odbrani Republike Srbije iz
8 1991., u kome kažete da su dužnosti ministra... Ministarstva odbrane Republike
9 Srbije civilna zaštita i asistencija, pomoć pri mobilizaciji? I da Ministarstvo
10 odbrane Srbije nema komandnu odgovornost nad Teritorijalnom odbranom Republike
11 Srbije, niti nad JNA?

12 O: Da, časni Sude, to je tačno, to stoji u Zakonu.

13 Hteo bih dovršiti odgovor, časni Sude.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite.

15 SVJEDOK: [simultani prijevod] Kada se pogledaju glava 3 i 4, mogu se
16 pronaći primjeri gdje se vidi da je zakon bila jedna stvar, a da je njegova
17 primjena bila nešto sasvim drugo, i da je bilo nepoklapanja između onog što je
18 Zakon predviđao i kako su stvari trebale funkcionirati. I, s druge strane, kako

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je taj zakon primjenjivan, i kako su stvari konkretno se odvijale.

2 G. MILOVANČEVIĆ:

3 P: Da li ste Vi, u ovoj glavi 2, govorili o zakonodavnim rešenjima koja
4 se odnose na oružane snage Srbije, ili ste govorili o tim nepravilnostima,
5 gospodine Theunens... Theunens?

6 O: Časni Sude, kao što je rečeno u uvodu izvještaja, glava 1 i glava 2
7 bave se zakonodavstvom i pravilima. Dakle, kako su stvari trebale funkcionirati.
8 Međutim, u glavi 2 /u engleskom transkriptu: "1"/, kada sam se bavio pitanjem
9 dobrovoljaca, ja sam napomenuo da - bez obzira na zakon koji je postojao i koji
10 je bio veoma jasan, a govorili smo i o članu 118. Zakona o obrani Republike
11 Srbije, u kojem nije bilo dozvoljeno privatnim osobama ili političkim stranama
12 da formiraju naoružane grupe - u glavi 1., kao što sam rekao, se može vidjeti da
13 te zakonske mjere koje su se ticale dobrovoljaca jesu a i nisu bile
14 primjenjivane. Dakle, ja se nisam koncentrirao na ona nepoklapanja vezana za
15 oružane snage Republike Srbije i Teritorijalnu odbranu Republike Srbije, nego
16 samo na ona koja su bila, po meni, više relevantna - dakle, na razini
17 dobrovoljaca, zadataka i tako dalje, sve to što je imalo veze za dalji rad na
18 glavi 3 i glavi 4 ovog izvještaja.

19 P: Nisam Vas to pitao, gospodine Theunens. Pitao sam Vas da li Vi, na
20 početku poglavlja 2 koje nosi naziv "Oružane snage Republike Srbije", izričito
21 kažete, pod tačkom A: "Ovo poglavlje opisuje zakonski okvir koji se odnosi na
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pitanja odbrane u Republici Srbiji." A Vi sada pričate o praksi, dobrovoljcima i
2 nečem trećem, zar ne?

3 O: Časni Sude, ja ne bih se složio da je ovo šta ja objašnjavam nešto
4 sasvim drugo. Radi se o bliskoj vezi između zakona i onog što se događalo. I ja
5 sam doista razumio gospodina Milovančevića i njegovo pitanje, da se ticalo
6 određenih članova Zakona. I ja mogu odgovoriti samo da citat koji gospodin
7 Milovančević iznosi stvarno odgovara tekstu tog članka. Međutim, da li se takva
8 praksa primjenjivala, to je nešto sasvim drugo.

9 P: Da li član 10. Zakona opš... o odbrani Republike Srbije iz 1991. godine
10 navodi, to je... spominjete ga na strani 65, gospodine Theunens, da ministar
11 unutrašnjih poslova Republike Srbije nema komandne odgovornosti nad
12 Teritorijalnom odbranom Republike Srbije i niti nad JNA?

13 O: Da, časni Sude, to stvarno stoji u članu 10 Zakona o obrani Republike
14 Srbije iz 1991.

15 P: Da li smo sada ukratko rekapitulirali da Predsedništvo SFRJ komanduje
16 Teritorijalnom odbranom Republike Srbije? Da Ministarstvo odbrane Republike
17 Srbije nema nikakvu komandnu odgovornost nad Teritorijalnom odbranom Republike
18 Srbije? Da Ministarstvo unutrašnjih poslova nema nikakvu komandnu odgovornost
19 nad Teritorijalnom odbranom Republike Srbije, da ustav Srbije ne pominje oružane
20 snage Republike Srbije, niti pominje Teritorijalnu odbranu, a da Vi u ovom
21 poglavlju 2 tvrdite da su... da je Teritorijalna odbrana... da Teritorijalna odbrana
22 predstavlja oružane snage Republike Srbije? Da li je to jasno, da to upravo
23 činite?

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Od svega ovoga, na šta želite da Vam
25
26
27
28
29
30

1 svjedok odgovori? U cijelom ovom pasusu, kada kažete: "Da li je jasno da je to
2 ono što ste Vi ovdje ustvrdili?" na šta ste konkretno mislili?

3 G. MILOVANČEVIĆ: Upravo na ovaj posljednji deo, časni Sude. Rečenice...
4 pitanje je dugačko, ali ono predstavlja samo ponavljanje onoga što je svedok
5 odgovorio, pa ga pitam da li, dakle, on tvrdi i dalje da Teritorijalna odbrana
6 Srbije predstavlja oružane snage Srbije, i da li je ovo poglavlje 2 u redu, u
7 skladu sa zakonskim odredbama koje su tada važile?

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Meni još uvijek nije jasno što Vi
9 želite reći. Na 15 10 ste postavili pitanje, niste ni došli do zaključka, a onda
10 završavate s tim: "Zar to nije jasno?" Da li mislite pritom na ovaj prvi dio
11 Vašeg pitanja, ili na zadnji dio? A ako mislite na zadnji, šta ćemo onda s prvim
12 dijelom?

13 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ako bude od pomoći, ja mogu preformulisati...
14 preformulisaću pitanje. Pitao sam svedoka -

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim Vas. Izvolite, izvolite.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

17 P: Dakle, pitao sam svedoka da li je na osnovu izričitih zakonskih
18 odredbi, koje smo sada citirali jasno, ukratko rečeno da oružane snage Srbije,
19 po Ustavu Republike Srbije, po Ustavu SFRJ, po Zakonu o narodnoj odbrani
20 Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije iz devedeset... 1982., i po
21 Zakonu o odbrani Republike Srbije iz 1991., dakle, da oružane snage Srbije ne
22 postoje?

23 O: Časni Sude, mene malo zbunjuje ovo pitanje. Ja ne znam da li me
24 pitate pravno ili da li je to realna situacija. Jer, ako je pitanje pravne
25 prirode, mogu reći: da, pogledali smo brojne članove i, prema zakonu, istina je

26

27

28

29

30

1 - nije bilo oružanih snaga Republike Srbije osim Teritorijalne odbrane.

2 Međutim, ako gledamo kako je zakon bio primjenjivan -

3 P: Hvala gospodine Theunens, odgovorili ste na moje pitanje.

4 O: Mislim da nisam dovršio odgovor, hoćete li mi dozvoliti?

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, molim Vas, završite.

6 SVJEDOK: [simultani prijevod] U glavi 1 - da ne ulazimo sad u pitanje
7 dobrovoljaca i paravojskih grupa vezanih za političke stranke u Srbiji - no,
8 prema mojoj analizi vidimo da je to dobar primjer situacije gdje se zakon nije
9 primjenjivao. A također u pitanjima o kojima govorimo u glavi 3 i 4 se vidi da
10 zakoni i zakonodavstvo kao takvo nije uvijek bilo primjenjivano na način na koji
11 je bilo definirano.

12 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Prije nego što nastavimo,
13 gospodine Milovančeviću, mislim da bi bilo dobro da, kada postavljate pitanja,
14 rastavite ga u dijelove, tako da postavite za svaki od elemenata zakonskih, da
15 se njim pozabavite odvojeno. Također, da biste bili fer prema svjedoku, morate
16 naučiti kako da napravite razliku između odredbi zakona iz njegovog iskaza, i da
17 odvojite ta pitanja od zaključaka koje je on izvlačio.

18 Moliću Vas da na taj način nastavite sa postavljanjem pitanja. Hvala Vam
19 lijepo.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam, časni Sude.

21 P: Upravo sam imao u vidu navod gospodina Theunens na strani 57, rezime
22 1B. Me... gospodin Theunens kratko navodi odredbu Ustava Srbije iz 1991. i

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zakona iz 1990. i Zakona o odbrani Republike Srbije iz 1991. i kaže da je
2 predsjednik republike komandant oružanih snaga Republike Srbije u ratu i miru, pa
3 onda navodi sopstveni zaključak: da do stvaranja takih /sic/ oružanih snaga
4 Teritorijalna odbrana predstavlja takve oružane snage.

5 Da li ste Vi to rekli... napisali, gospodine Theunens?

6 O: Časni Sude, ja mislim da sam u dovoljnoj mjeri odgovorio na ovo
7 pitanje.

8 P: Hvala, gospodine Theunens. Da li ste Vi u uvodnom delu Vašeg ovog
9 nalaza objasnili da sekcije 1 i 2... glave 1 i 2 treba da posluže kao osnova za
10 razumevanje glava 3 i 4? Na to ste već odgovorili.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Čini se da ste se počeli baviti sada
12 nečim drugim, gospodine Milovančeviću? Ili sam u krivu?

13 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, možemo napraviti i pauzu, pa da... biće još
14 nekoliko kratkih pitanja za ovaj deo, pa ćemo onda preći na druge stvari. Ali, s
15 obzirom da smo se već zadržali, da imamo jedan vremenski plan, mislim da bi bilo
16 dobro da napravimo pauzu, pa možemo nakon toga nastaviti. Hvala.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vama, gospodine Milovančeviću.

18 Napravićemo pauzu od 30 minuta i nastaviti s radom u 10.45h.

19 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim da ustanete.

20 ... Početak pauze u 10.18h

21 ... Sjednica nastavljena u 10.47h

22 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Izvolite sjesti.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, izvolite,
24 nastavite.

25 G. MILOVANČEVIĆ: Mogu da nastavim, časni Sude? Hvala.

26 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite.

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

2 P: Stali smo kod glave ili poglavlja 2 Vašeg nalaza, gospodine Theunens.
3 Imam samo još nekoliko pitanja.

4 Da li i u uvodnom delu - u odnosu na kompletan ovaj Vaš ekspertski nalaz
5 - i u uvodnom delu, na strani 57 Vašeg nalaza, Vi kažete da je cilj glave 2 da
6 prikaže zakonski okvir koji se odnosi na pitanja odbrane u Republici Srbiji?

7 O: Da, to je tačno, časni Sude.

8 P: Da li ste u toku Vašeg svedočenja, odgovarajući na pitanja tužioca,
9 izjavili da niste koristili izjave svedoka u Vašem radu?

10 O: Da, to je tačno, časni Sude.

11 P: Da li tačno navodim odredbu Ustava Republike Srbije, kada kažem da
12 Ustav Srbije ne definiše oružane snage Srbije?

13 O: Sada govorite o nekom konkretnom članku, ili mislite općenito?

14 P: Mislim na stranu 60 u kojoj pominjete član 83 Ustava Republike
15 Srbije, paragraf 5., i gde u poglavlju "Predsednik Republike Srbije", tačka 1.,
16 kažete: "Oružane snage nisu definisane Ustavom, niti Ustav sadrži odredbe koje
17 se odnose na Teritorijalnu odbranu."

18 Da li je to tako napisano?

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Na stranici 60, gospodine
20 Milovančeviću? Na koji članak se pozivate?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, pod tačkom 3, opšti je naslov "Dužnosti
2 predsednika Republike, ministra odbrane i ministra unutrašnjih poslova". Ispod
3 toga ide a... e... pod A) Predsednik Republike Srbije, ispod toga pod 1) tekst
4 pominje... u nalazu gospodina Theunensa, član 83 Ustava Republike Srbije, potom u
5 nastavku pominje paragraf 5. i iza te rečenice recitiranja člana -

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, sada sam pronašao gdje je to.

7 SVJEDOK: [simultani prijevod] Časni Sude, to je upravo ono što sam ja
8 napisao u svom izvještaju na strani 60 u verziji na engleskom.

9 G. MILOVANČEVIĆ:

10 P: Da li ste imali - pošto ovde govorite o zakonskom okviru koji se
11 odnosi na pitanje odbrane Republike Srbije - da li ste imali, dakle, zakonski
12 okvir da iznesete tvrdnju koju ste izneli a, naime, da Teritorijalna odbrana
13 predstavlja oružane snage Srbije?

14 O: Časni Sude, mislim da se već treći ili četvrti puta bavimo ovom
15 temom. Ali, ja mogu odgovoriti, i to samo na ovaj način: Ustav Republike Srbije
16 usvojen je u septembru 1990. godine. Članovi koje sam spomenuo u svom izvještaju
17 koriste termin "oružane snage" a da ne definiraju šta to znači. Ja i dalje
18 ustrajavam u onome što sam napisao u izvještaju, naime, da članovi Ustava
19 Republike Srbije iz septembra 1990. godine ne spominju Teritorijalnu odbranu. U
20 glavi 2 također se bavim Zakonom o obrani Republike Srbije koji je bio usvojen u
21 julu 1991. godine, dakle gotovo godinu dana kasnije i tamo - barem prema
22 članovima koje sam uključio u glavu 2 mog izvještaja - se govori o

23 Teritorijalnoj obrani i mislim da se tamo stvarno ne spominje termin "oružane
24
25
26
27
28
29
30

1 snage". To je jedini način na koji ja mogu odgovoriti na Vaše pitanje.

2 P: Hvala, gospodine Theunens. Završili smo sa glavom 2.

3 Na strani 66 Vašeg ekspertskeg nalaza, gospodine Theunens, nalazi se
4 poglavlje 3 Vašeg nalaza, pod naslovom "SAO Kra... Te...Teritorijalna odbrana Srpske
5 Autonomne Oblasti Krajina (1991.)". Da li je to tačno?

6 O: Časni Sude, taj je naslov izvorno bio uključen u izvještaj koji je
7 bio dostavljen u februaru 2005. Ja bih htio skrenuti pažnju na *corrigendum* koji
8 je bio podijeljen na početku mog iskaza, ERN broj na verziji na engleskom je
9 04668250 do 04668251. Tamo se može vidjeti, na drugoj strani tog *corrigenduma*,
10 da taj naslov, ili podnaslov, koji je pročitao gospodin Milovančević, treba biti
11 zamenjen naslovom glava 3, SAO Krajina/RSK TO (1991.-1992.).

12 P: Hvala, gospodine Theunens. Nisam mislio da podstičem pitanje
13 eventualne nesaglasnosti naslova. Iz sadržaja je jasno da je upravo u naslovu
14 poglavlja 3 ovo što ste sada rekli. Hvala Vam na razjašnjenju i oprostite ako
15 ste me u bilo kom smislu pogrešno shvatili.

16 I, pod tačkom A rezimea u glavi 3, kažete da ova glava 3 prati promene u
17 okviru vrhovne komande uoči izbijanja sukoba u Hrvatskoj i njihov uticaj na
18 misiju JNA za vreme konflikta u Hrvatskoj. Da li je to tačno?

19 O: To je tačno.

20 P: S obzirom da ste pomenuli konflikt u Hrvatskoj, možete li nam reći ko
21 učestvuje u tome konfliktu i kada je konflikt počeo?

22 O: Časni Sude, u uvodu mog izvještaja o kojem smo razgovarali već ovog
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jutra, ja sam već pomenuo da moj izvještaj zapravo ne predstavlja analizu tog
2 sukoba i da se u njemu ne raspravljaju sve aktivnosti tokom sukoba. Ja - da sada
3 odgovorim na pitanje - nisam proučavao cijeli sukob u Hrvatskoj detaljno, jer bi
4 to onda podrazumijevalo da sam se bavio i pitanjima vezanim za hrvatske snage.
5 Ja također nisam detaljno, dakle, analizirao ni kada je precizno započeo taj
6 sukob u Hrvatskoj.

7 P: Ovo što ste rekli, gospodine Tene...Theunens, piše upravo u uvodnom
8 delu, i to ste već izjavili, ali me interesuje da li ste Vi u izradi i obradi
9 ove glave 3 ustavna ovlašćenja Vrhovne komande i promene u misiji JNA cenili
10 imajući u vidu učesnike u konfliktu i njihovo ponašanje, ili ste to radili na
11 neki drugi način?

12 O: Časni Sude, ono što sam ja radio, ja sam uspoređivao ustavni zadatak
13 koji je bio definiran Ustavom iz 1974. i onda potvrđen Zakonom o općenarodnoj
14 obrani iz 1982. i zatim pogledao cijeli niz izvora koji su konkretno opisivali
15 ulogu JNA tokom sukoba u Hrvatskoj. Izvori koje spominjem i na početku glave 3.
16 uključuju knjigu Veljka Kadijevića *Moje viđenje raspada*, također sam pogledao
17 knjigu Borisava Jovića, koji je bio predsjednik Predsjedništva SFRJ, koji je
18 odlazio s dužnosti u maju 1991., ali koji je ostao unutar Predsjedništva.
19 Njegova knjiga se zove *Posljednji dani SFRJ*. Zatim sam pogledao dokumente JNA iz
20 tog vremena, kao i tekstove Vrhovne komande SFRJ, kako bih došao do nekog opisa
21 onog što je JNA konkretno radila tokom tog sukoba u Hrvatskoj.

22 P: Da li Vi u poglavlju B kažete, ceneći ustavnu ulogu oružanih snaga
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SFRJ, da se od leta 1991. godine, nakon povlačenja JNA iz Slovenije, situacija
2 u Hrvatskoj menjala tako da je uloga oružanih snaga postala manje jasna, iz
3 vojne perspektive?

4 O: To je tačno, časni Sude.

5 P: Da li ste, u iznošenju ovakvog zaključka, Vi cenili razvoj situacije
6 u Hrvatskoj? Mislím na taj period o kome govoríte.

7 O: Uistinu, časni Sude, izvori koje sam pomenuo odgovarajući na
8 prethodno pitanje, u njima se svakako govori o situaciji, o razvoju situacije u
9 Hrvatskoj, jer je to sastavni deo promene zadatka JNA.

10 P: Da li ovaj Vaš odgovor znači da ste Vi cenili razvoj situacije u
11 Hrvatskoj za vreme konflikta u Hrvatskoj?

12 O: Možda bih trebao biti precizniji. Ono što sam uradio je da sam uzeo u
13 obzir ili se koristio informacijama koje se navode u izvorima koje sam pomenuo,
14 kako bih ne samo napisao ovo poglavlje, već i shvatio kako se u ovim izvorima
15 video razvoj situacije u Hrvatskoj.

16 P: Da li to znači da ste ponašanje oružanih snaga SFRJ u Hrvatskoj u
17 toku 1991. - sad govorim o tom periodu, leto 1991. pa napred, nakon povlačenja
18 JNA iz Slovenije, u uslovima počinjanja konflikta u Hrvatskoj - Vi cenili
19 ponašanje jedne oružane sile, a da niste proučavali ponašanje druge strane koja
20 učestvuje u sukobu? I da o tome nemate nikakve podatke?

21 O: Časni Sude, to nije tačan prikaz mog odgovora koji sam dao na
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 prethodno pitanje.

2 P: Na strani 68 Vašeg nalaza, u... pod naslovom "Oružane snage SFRJ uoči
3 izbijanja konflikta u Hrvatskoj", _Vi pod tačkom A obrađujete opšte rukovođenje i
4 komandovanje. Da li je to tačno, gospodine Theunens?

5 O: Uistinu, časni Sude, u ovoj tabeli se vidi struktura kako je
6 izgledala u doba mira. Ali, naravno, kada je proglašeno jedno od ova tri stanja
7 - bilo neposredne ratne opasnosti, vanredno stanje ili ratno stanje - kao što
8 sam objasnio u prvom poglavlju, došlo bi do izvjesnih promena. Na primer,
9 savezno Predsedništvo bi postalo vrhovna komanda i Savezni sekretarijat za
10 narodnu odbranu, zajedno sa Generalštabom, bi postao Štab vrhovne komande, čime
11 bi Savezni sekretarijat za narodnu obranu, u ovakvoj situaciji, a ova situacija
12 /nerazgovijetno/ general armije Kadrijević postao načelnik Štaba vrhovne komande.

13 P: Da li na istoj strani 68 Vašeg nalaza Vi navodite da 15. maja 1991.
14 Stjepan Mesić, član Predsedništva Jugoslavije iz Hrvatske, koji je trebalo da
15 preuzme ulogu ili funkciju predsednika Predsedništva, nije dobio dovoljan broj
16 glasova članova Predsedništva?

17 O: Da, časni Sude, i želeo bih da napomenem da sam u fusnoti 201 izneo
18 stanovište Borisava Jovića koji je bio prethodni predsedavajući, odnosno
19 predsednik Predsedništva SFRJ, i on je izneo svoje mišljenje o okolnostima pod
20 kojima Mesić nije uspeo da dobije potrebni kvorum.

21 P: Da li pitanje izbora predsednika Predsedništva reguliše poslovnik
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Predsedništva SFRJ? Da li ste čuli za takav akt?

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Koji dokument?

3 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, govorim o Predsedništvu SFRJ, koje je
4 kolektivni organ, ne pozivam se na konkretan dokument. Pitam samo svedoka da li
5 on ima saznanje da je rad Predsedništva, kao kolektivnog organa, propisan
6 određenim aktom koji reguliše nači...način glasanja. Postavljam, dakle, jedno...
7 način glasanja članova Predsedništva - dakle, postavljam jedno opšte pitanje.

8 P: Da li svedok ima takvo saznanje, ili ne?

9 O: [simultani prijevod] Časni Sude, u poglavlju 1, na 13. stranici
10 verzije na engleskom, ja navodim više članaka Ustava SFRJ iz 1974. godine koji
11 se odnose na Predsjedništvo. Ja nisam analizirao poslovnik ili pravila procedure
12 koje se tiču Predsjedništva, jer sam smatrao da to ne potpada pod zadatak koji
13 mi je povjeren kada sam počeo da pišem ovaj izveštaj.

14 P: Da li je tačno da Vam je poznato da je za izbor predsednika
15 Predsedništva potrebno ostvariti određeni kvorum i dobiti većinski broj glasova,
16 je li to navodite ovom poglavlju koje Vam citiram?

17 O: Časni Sude, ja nisam analizirao pravilnik, i mislim da, kad je reč o
18 stvarima o kojima sada govorimo, informacija koja je navedena u fusnoti 201 -
19 dakle, to je pri dnu 68. stranice engleske verzije - je relevantnija. Kad je reč
20 o rečima Borisava Jovića koji je, kao što sam maločas rekao, bio prethodni
21 predsednik Predsedništva, a bio je i predstavnik republike Srbije u

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Predsedništvu SFRJ, Jović je u svom objavljenom dnevniku, to je za 13. maj,
2 napisao da su on, Slobodan Milošević, koji je bio predsednik Srbije, Momir
3 Bulatović, koji je bio predsednik Crne Gore i Jugoslav Kostić su se dogovorili
4 da Mesić ne može biti izabran. I ja smatram da to što piše tu je važnije, kada
5 se razgovara o promeni zadatka JNA, za razliku od onog pravila o postupku o
6 kojemu je bilo reči u poglavlju 1, dakle, gde se navodi kakva je situacija bila
7 *de jure*.

8 P: Da li smo učinili nespornim, dakle, da nakon glasanja u Predsedništvu
9 SFRJ od strane prisutnih članova Predsedništva gospodin Mesić nije dobio
10 potreban broj glasova?

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, ne bih želeo
12 da utičem na Vaše unakrsno ispitivanje, ali mislim da ste maločas svedoku
13 predočili da gospodin Mesić nije mogao da dobije čak ni kvorum. Da li sam u
14 pravu? Gospodine Milovančeviću?

15 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam samo predočio svedoku ekspertu,
16 gospodinu Theunensu, ono što doslovno piše na strani 68, ispod ove tabele
17 federalno Predsedništvo SFRJ, pod tačkom 1., u paragrafu koji počinje sa: "15.
18 maj," gde ekspert navodi da gospodin Mesić nije izabran za predsednika
19 Predsedništva jer nije dobio dovoljan, kako on kaže, kvorum od drugih članova
20 Predsedništva. Radi se, u suštini, o broju glasova. Ja to hoću da raščistim, da
21 li -

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, ponoviću
23 svoje pitanje: da li sam u pravu da taj paragraf, koji ste upravo citirali, kaže
24 da gospodin Mesić nije dobio kvorum?

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Da.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ukoliko nije dobio kvorum, kako je
3 onda moglo doći do glasanja? Ukoliko nema kvoruma, onda ne može da se održi
4 sednica. Nije li tako? Dakle, ne može doći do glasanja.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ako dozvoljavate, svedok nam je upravo
6 objasnio, pozivajući se na oznaku u fusnoti 201, da je citirao gospodina Jovića,
7 kao dotadašnjeg predsjednika Predsedništva i člana Predsedništva SFRJ iz Srbije,
8 da su četiri člana Predsedništva glasala protiv. I ja sam pratio objašnjenje
9 koje svedok daje odgovarajući na moje pitanje, ne ulazeći u to da li je on
10 dovoljno stručan da pravi razliku u pravnom smislu između kvoruma i većine.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, gde u toj
12 fusnoti svedok kaže da nije moglo doći do glasanja, odnosno da je Predsedništvo
13 glasalo protiv njega? Gde to piše? Jer sve što ovde vidim da piše je da su se
14 složili da on ne može biti izabran. Ne vidim da ovde piše da su glasali protiv
15 njega.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, postavljanjem ovih pitanja samo hoću da
17 dođem do definitivnog odgovora svedoka. Dakle, da li je predsednik... da li je
18 Predsedništvo SFRJ izabralo Stjepana Mesića onda kada je došlo do... do glasanja o
19 njegovom izboru, ili ne? Svedok je sad dao objašnjenje da nije bilo kvoruma.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, za mene je ovde bitno činjenično pitanje, dakle, na Predsedništvo SFRJ...
2 da li je Predsedništvo SFRJ izabralo Mesića kad je bio... kad je došao red da ga
3 izabere, ili ne?

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, ukoliko to
5 želite, onda to uradite. A nemojte raditi što ste dosad radili. Jer ono što ste
6 radili je da postavljate pitanja koja ne slede iz dokumenta koji imamo pred
7 nama. To je pod broj jedan, a pod broj dva - ne slede logiku stvar. Po logici,
8 ukoliko nema kvoruma, onda nema ni sednice, pa ne može biti ni glasanja. Ono što
9 imamo pred nama je da tu piše, u fusnoti, da su se ljudi tamo, drugi ljudi
10 dogovorili da Mesić neće biti izabran, da ne može biti izabran. Nigde ne piše tu
11 da su glasali protiv njega. Dakle, postavite pitanja svedoku koja su tačna, a ne
12 koja navode na krivi put, molim Vas.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Nije mi bila namera da postavljam
14 pitanja koja bi navela svedoka na krivi put.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali to je utisak koji smo stekli,
16 gospodine Milovančeviću.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Žalim zbog toga, časni Sude. Trudiću se da se to ne
18 dešava.

19 P: Da li ste -

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

22 P: Da li ste na istoj ovoj strani napisali da je posle intervencije
23 Evropske unije gospodin Mesić izabran za predsednika Predsedništva Jugoslavije?

24 O: Časni Sude, napisao sam da je gospodin Mesić preuzeo dužnost
25 predsednika Predsedništva. Nije bio zadatak mog izveštaja da analiziram
26
27
28
29
30

1 okolnosti imenovanja ili izbora gospodin Mesića na položaj predsjednika
2 Predsedništva SFRJ.

3 P: Pitao sam Vas ovo pitanje, gospodine Theunens, jer ste Vi direktno
4 naveli da je posle intervencije Evropske unije gospodin Mesić preuzeo dužnost
5 predsjednika Predsedništva Jugoslavije. Da li je to tačno?

6 O: Časni Sude, odgovorio sam na to pitanje. To je implicirano u odgovoru
7 na prethodno pitanje.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To nije implicirano, to je apsolutno
9 tačno, tu to piše. Gospodin Mesić je preuzeo dužnost predsjednika Predsedništva.

10 G. MILOVANČEVIĆ:

11 P: Da li Vi na strani 69 kažete - na vrhu strane, pod tačkom 2 - da
12 savezni sekretar za narodnu odbranu, general Veljko Kadijević, nije priznao
13 Mesića kao novog vrhovnog komandanta?

14 O: Časni Sude, to je zaključak koji se temelji na onome što je ne samo
15 Kadijević napisao u svojoj knjizi iz 1993. godine *Moje viđenje raspada*, već i
16 kada pogledamo dokazni predmet - samo da pronađem koji je to dokument - dokument
17 koji ima broj 65ter 1850. Tu se takođe predočavaju viđenja Kadijevića i njegov
18 stav prema Mesiću i Vrhovnoj komandi. To je dokazni predmet po pravilu 65ter
19 1850, i o njemu se govori na 77. stranici verzije na engleskom.

20 P: Da li Vi ispod ovog navoda, na početku druge strane, kada
21 objašnjavate zašto -

22 PREVODITELJ: Molimo mikrofon.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević.

24 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite.

25 P: Da li Vi, ispod ovog paragrafa 2 kad objašnjavate zašto Veljko
26
27
28
29
30

1 Kadijević, sekretar narodne odbrane, nije priznao Mesića kao novog vrhovnog
2 komandanta dajete citat i kažete: "Postoje dva razloga za to" - da on nije
3 mogao... Mesić nije mogao ostvariti lični uticaj na Predsedništvo zbog toga što,
4 između drugih stvari, je već bio javno kompromitovan kao razbijač Jugoslavije i
5 zbog toga što su svi njegovi pokušaji da ostvari uticaj izgledali smešno, te da
6 su postojala naređenja koja je on davao preko medija, a koje je Vrhovna komanda
7 jednostavno ignorisala?

8 O: Uistinu, mislim da je veoma ozbiljno kada Vrhovna komanda, koju
9 simbolizuje general Kadijević, ne priznaje svog vrhovnog komandanta. To se jasno
10 vidi iz citata koji pominjete, a to je citat iz Kadijevićeve knjige, gde on
11 iznosi svoje mišljenje o Mesiću.

12 P: Da li je tačno da gospodin Kadijević, u toj svojoj knjizi, to je
13 *exhibit* broj 1370, izričito navodi na strani 35. teksta na B/H/S - kažete da ste
14 tu knjigu pročitali, trebalo bi da se sećate tog teksta - da je krajem 1989.
15 godine a... upravljanje zbinja...zbivanjima u Jugoslaviji dominantno preuzeo strani
16 faktor? Da li se sećate takve rečenice, ili takvog sadržaja?

17 O: Časni Sude, ja jesam pročitao više puta knjigu generala Kadijevića,
18 ali se ne sećam šta je tačno rekao na 35. stranici. Ako želite da
19 prokomentarišem ono što piše na 35. stranici, želeo bih da to imam pred sobom.
20 Osim toga, jedino što mogu da kažem je da se u knjizi iznosi viđenje Kadijevića.

21 P: Da li se sećate, pošto ste pročitali tu knjigu - ja sam Vam zaista
22 pomenuo samo jednu rečenicu na strani 35. da ne bi' citirao celu stranu - da
23 gospodin Kadijević, na primer na 37. strani, kaže da je odnos predstavnika
24 Evropske zajednice prema vojsci Jugoslavije imao nekoliko faza, i da je prvu
25 fazu činila aktivnost na dovođenju Mesića na dužnost predsednika Predsedništva

26

27

28

29

30

1 SFRJ, sa ciljem da se ostvari kontrola nad vojskom? Da li se sećate takvog...
2 takve tvrdnje gospodina Kadijevića?

3 O: Časni Sude, ako se od mene očekuje da to prokomentarišem, ja bih
4 želeo da imam tu stranicu pred sobom kako bih mogao to da učinim.

5 P: Da li... da li je moguće a... da nam -

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali, bez knjige, da li se možete
7 setiti ili se, pak, ne sećate takve činjenice?

8 SVJEDOK: [simultani prijevod] Ono što se može zaključiti iz knjige je da
9 ne samo Kadijević, već više ljudi -

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, gospodine, da li ste razumeli
11 moje pitanje? Moje pitanje je: bez toga da imate knjigu pred sobom, da li se
12 možete prisjetiti da je tako nešto bilo rečeno? A Vaš je odgovor na to "Sećam se"
13 ili "Ne".

14 SVJEDOK: [simultani prijevod] Ne sećam se tačno kako je to pisalo, ali
15 se sećam uopšteno šta je bilo rečeno.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Izvolite, gospodine
17 Milovančeviću.

18 G. MILOVANČEVIĆ:

19 P: Da li se sećate - a to je upravo vezano za deo teksta koji ste Vi
20 citirali, koji smo malopre čuli, o razlozima zbog kojih Kadijević ne priznaje
21 Mesića - da gospodin Kadijević u svojoj knjizi, na istoj toj strani koju ste Vi
22 citirali, istom poglavlju, kaže da ta prva faza pokušaja predstavnika Evropske
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zajednice, u vidu dovođenja Mesića na dužnost Predsedništva SFRJ, sa ciljem da
2 se ostvari kontrola nad vojskom, je brzo završena jer su se uverili da ne mogu
3 ostvariti nikakav uticaj na vojsku?

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Oprostite što prekidam, časni Sude, ovo
5 zaista ne bi trebalo biti testiranje njegove memorije. On je dva puta tražio da
6 vidi taj dokument; to je dokazni predmet 24 u našem spisu. Mislim da se svedoku
7 treba dopustiti da ga vidi.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Imate li Vi išta da kažete na to,
9 gospodine Milovančeviću?

10 G. MILOVANČEVIĆ: A... ja sam probao, časni Sude, da postavljam pitanje
11 ovako jer smatram da ćemo brže ići kroz materiju, o... sa kojom je svedok upoznat.
12 Ukoliko je potrebno, mi svedoku možemo predočiti upravo tu stranu 37.

13 A... nastav... razlog zbog koga postavljam ovo pitanje jeste potpuno
14 promjenjeni smisao onoga što u ovoj rečenici... onoga što svedok citira. I ja to sad
15 svedoku mogu predočiti, bez pokazivanja strane. A ako se Vi slažete sa tim da
16 otvaramo dokument, mi možemo ići stranu po stranu.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nisam siguran da sam razumeo, ali
18 jasno Vam je da ovo nije testiranje memorije svedoka. Nisam siguran da li
19 dovodite u pitanje njegovo sećanje o ovim pitanjima, ili pak dovodite u pitanje
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zaključke koje je izveo na osnovu informacija kojima je raspolagao. Nisam
2 siguran šta pokušavate da uradite, gospodine Milovančeviću.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, bilo bi dobro da nam Sekretarijat u dokazu,
4 *exhibitu*, 65ter *exhibitu* 1370 na B/H/S-u otvori 37. stranu, koju bi predočili
5 svedoku. To je to, to je dokaz 24 koji je uveden u ovome postupku, kroz
6 svedočenje upravo ovog svedoka. Razlog zbog koga ovo predlažem jest, časni Sude,
7 taj što je svedok na strani 69 a... citirao deo rečenice gospodina Kadijevića tako
8 da je njemu potpuno promenio smisao. A to se može videti samo kada se ova strana
9 otvori.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] I upravo zato i treba da dopustite da
11 mu se predoči ta stranica, gospodine. Molim da mu se dâ dokument, a onda biste
12 mogli da ga suočite sa netačnim citatom, i u tom slučaju bi se mogao zadržati
13 prigovor, odnosno oboriti. Molim da date knjigu svedoku, gospodine
14 Milovančeviću.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, dokaz se nalazi u *e-court*u. On je uveden,
16 ovaj *exhibit number* 30... 1370 je uveden kao dokaz 24, on se već nalazi u *e-*
17 *court*u, i molim da se -

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim da se to predoči, gospodine
19 Milovančeviću, da ga vidimo na grafoskopu ili gde god može da se vidi i molim da
20 svedok sad odmah dobije jedan primerak.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Broj 24, a... molio bih da, na B/H/S-u, okrenete stranu
22 20... stranu 37.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim da bi bilo i dobro da Vijeće
24 dobije verziju na engleskom.

25 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ako mogu pomoći, ja ne mogu
26
27
28
29
30

1 pronaći konkretnu stranicu na engleskom o kojoj se radi, ali to bi trebalo biti
2 negdje nakon stranice 00362703. To je, naime, prva stranica na kojoj se počinje
3 sa raspravom o ratu u Hrvatskoj.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, na ekranu se nalazi strana 71... 70. i 71.
6 teksta na B/H/S-u, a potrebno je pronaći stranu 37., 37, a onda ona ima svoj
7 engleski pandan.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim da se strana 37. onda stavi na
9 ekran.

10 [Raspravno vijeće i tajnik se savjetuju]

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Potrebno je da znamo točan ERN broj
12 da bismo došli do te strane 37. koju Vi tražite, gospodine Milovančeviću. Molim
13 Vas, recite nam ERN broj.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Samo momenat. Momenat, časni Sude.

15 [Obrana se savjetuje]

16 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, mislim da je to 0035-9445 na
17 B/H/S-u, to je strana 37.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Zahvaljujem se kolegi iz Tužilaštva.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vama.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Dakle, ceo pasus, posmatrano odo...odozdo ili, ako se
21 gleda cela strana, treći pasus odozgo, na ovoj strani 37. govori o ovome o čemu
22 sam ja postavljao pitanja svedoku. I, na s...sredini toga pasusa, gospodin
23 Kadijević, nakon objašnjavanja -

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, da li biste
25
26
27
28
29
30

1 možda ipak učinili uslugu Vijeću i svima onima koji ne govore B/H/S i dali nam
2 točnu stranicu u verziji na engleskom?

3 G. MILOVANČEVIĆ: Samo momenat, časni Sude. Hvala.

4 To je strana 0036-2655, poslednji pasus, pa se naslanja... nast...nastavlja
5 na sledećoj strani. Oprostite zbog ovog zadržavanja.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kažete 0036-2655, jeste li tako
7 rekli?

8 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

10 G. MILOVANČEVIĆ: Dakle, treći pasus odozgo na ovoj strani, koja je na
11 B/H/S verziji 37., počinje opisom gospodina Kadijevića, odnos... o tome kakav je
12 bio odnos Evropske zajednice prema JNA i o pokušaju da preko gospodina Mesića
13 kontroliše vojsku. O tome smo već govorili.

14 P: Na sredini te strane, nakon što kaže a... da su aktivnosti na dovođenju
15 Mesica... Mesića na dužnost predsednika Predsedništva, sa ciljem da se ostvari
16 kontrola nad vojskom, koja će onemogućiti -

17 PREVODITELJ: Malo sporije čitajte, molimo Vas. Hvala.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite.

19 P: Dakle, sa ciljem da se ostvari kontrola nad vojskom, koja će
20 onemogućiti bilo kakvu upotrebu vojske za račun srpskih interesa, ili neku
21 samostalnu ulogu vojske. Iza te dugačke rečenice gospodin Kadijević na sredini
22 teksta kaže: "Ta faza, međutim, brzo je završena, jer su se oni, kao i Mesić,
23 uverili da ne mogu ostvariti nikakav uticaj na vojsku i to nije bilo moguće iz
24 dva razloga."

25 Dakle, da li je tačno, gospodine Theunens, da gospodin Kadijević u
26 svojoj knjizi, u ovom tekstu koji Vi citirate, govori o dva razloga zbog kojih
27 nije preko Mesića bilo moguće kontrolisati vojsku, od strane Evropske zajednice?

28

29

30

1 A Vi ta dva razloga predstavljate kao razloge zbog kojih, navodno, general
2 Kadijević nije priznavao Mesića? Da li su to različite stvari?

3 O: Časni Sude, želio bih da sada ponovo se vratimo na moje izvještaje.
4 Pitanje o kojem se raspravljalo je bilo dolazak Stipe Mesića na mjesto
5 predsjednika SFRJ Predsjedništva, što je bilo njegovo mjesto; dakle, on je na to
6 mjesto trebao doći. Ja sam se pokušao fokusirati samo na to. Nisam proučavao
7 ulogu međunarodne zajednice u sukobu do 1991., prije raspoređivanja UNPROFOR-a,
8 jer, iz analitičke perspektive, onda se ne bi koristio samo Kadijevićevom
9 knjigom. Mislim da je ključno pitanje to da ja sam se Kadijevićevom knjigom
10 koristio, a i gledao i druge izvore, kao što su, na primjer, suvremeni dokumenti
11 JNA iz 1991. da vidim da li su Kadijevićevi stavovi bili potvrđeni glede razvoja
12 uloge JNA, da li se to poklapalo.

13 Ovo što Kadijević navodi u odnosu na odgovornost ili na ulogu
14 međunarodne zajednice u događajima u Hrvatskoj 1991., ja tu ne mogu komentirati,
15 jer bi se to onda zasnivalo samo na jednom izvoru. Kada se radi analiza treba
16 gledati više izvora. A ako se proučava vjerodostojnost ili, da bolje kažem,
17 pouzdanost nekog izvora i informacija, vjerodostojnost informacije, onda treba
18 to moći usporediti sa nekim drugim izvorima. Ali to ne može biti samo iz jednog.

19 P: Da li je sporno da general Kadijević u ovom tekstu govori da gospodin
20 Mesić nije imao autoriteta zbog toga što je kao predsjednik Predsedništva, dakle
21 kao vrhovnih komandant, pokušavao da izdaje naređenja vojsci preko štampe?

22 O: Časni Sude, pasus na strani 69 engleske verzije mog izvještaja bavi
23
24
25
26
27
28
29
30

1 se time kakav je Kadijević imao stav, kako je doživljavao Mesića. Mislim da je
2 to jasno iz ovog paragrafa iz Kadijevićeve knjige. Dakle, ima drugih citata gdje
3 se on bavi također pitanjem gospodina Mesića, ali to jednostavno nije u
4 kontekstu izvještaja. Meni se čini, po mom mišljenju, ovaj pasus koji je citiran
5 na vrhu strane 69 mog izvještaja je dovoljan da bi se shvatio stav Kadijevića, u
6 svojstvu načelnika Štaba vrhovne komande, u vezi sa Stipom Mesićem, koji je
7 trebao biti vrhovni komandant.

8 P: Hvala, gospodine Theunens. Da li Vam je poznato da je Hrvatska,
9 tadašnja Republika Hrvatska, u februaru mesecu 1991. godine, dakle 21. februara
10 1991. godine, donela odluku o ra... o razdruživanju iz Jugoslavije i o prestanku
11 važenja saveznih zakona na njenoj teritoriji?

12 O: Ja sam upoznat sa općenitim razvojem događaja, ali ne sa ovom
13 konkretnom odlukom.

14 P: Da li Vam je poznato da je u Hrvatskoj održan referendum o
15 samostalnosti Hrvatske i o otcepljenju od Jugoslavije u 1991.?

16 O: Ja sam upoznat sa referendumom vezanim za nezavisnost u Hrvatskoj
17 1991. Također znam za slične referendume ili referendum na teritoriju poznatom
18 kao SAO Krajina. Naravno, tu su bila druga pitanja postavljena nego na
19 referendumu u Hrvatskoj.

20 P: Da li ste, na prethodnoj strani, 68, naveli da je Stipe Mesić izabran
21 za predsednika Predsedništva, odnosno preuzeo tu ulogu predsednika Predsedništva
22 Jugoslavije na intervenciju Evropske unije? da je tu ulogu predsednika preuzeo

23
24
25
26
27
28
29
30

1 1. jula, iako je referendum o otcepljenju Hrvatske već bio održan?

2 O: Časni Sude, referendum koji je održan u Hrvatskoj nije bio temom mog
3 izvještaja. A što se tiče pitanja rukovođenja i komandovanja oružanim snagama
4 SFRJ, smatrao sam da to nije bilo od bitnog značaja u tom kontekstu.

5 P: Da li Vam je poznata izjava gospodina Mesića, krajem oktobra 1991.,
6 iste te 1991. godine kada je napustio Beograd i otišao u Hrvatsku, u Zagreb,
7 dakle izjava koja je glasila: "Završio sam zadatak i Jugoslavije više nema."?

8 O: Časni Sude, ja sam često čuo da se citira ta izjava, ali se ja
9 konkretno ne sjećam i ne znam da li je on to zbilja rekao. Morao bih vidjeti da
10 li je to stvarno bilo tako i kada je on to rekao.

11 P: Da li je Vama, gospodine Theunens, poznato da je u vreme kada je
12 gospodin Mesić izabran za predsednika Predsedništva Jugoslavije a on je, dakle,
13 kao Hrvat izabran za predsednika Predsedništva Jugoslavije, predsednik Vlade
14 SFRJ... Vlade Jugoslavije je bio Ante Marković, da je ministar spoljnih poslova
15 bio Budimir Lončar? Obojica su Hrvati. Da je šef saveza Službe državne
16 bezbednosti takođe bio Hrvat, Zdravko Mustać? Da li znate za te činjenice?

17 O: Časni Sude, ja pamtim da je Ante Marković bio savezni predsjednik
18 Vlade, a za ove druge ljude ne sjećam se koje su njihove dužnosti mogle biti.

19 P: Da li ste Vi ove činjenice - da se državni vrh Jugoslavije nalazi u
20 rukama predstavnika republike koja sprovodi secesiju - imali u vidu kada ste
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zaključivali šta su stvarni ciljevi i namere i razlozi za postupanje generala
2 Kadijevića, saveznog sekretara za narodnu odbranu?

3 O: Časni Sude, ja se sada ne mogu niti suglasiti sa ovim što je izrekao
4 gospodin Milovančević, prema čemu se čini da su svi visoki funkcioneri državnog
5 rukovodstva Jugoslavije bili u rukama ljudi koji su bili iz republike koja je...
6 koja se otcjepljivala. Ja nisam analizirao, niti sam proučavao sastav raznih
7 tijela, bilo na političkoj, bilo na vojnoj razini, u SFRJ prije ljeta 1991. To
8 je možda tačno, ne kažem, ali ono što ja znam je da, bar što se vojske tiče, da
9 posebno od ljeta 1991., septembra 1991. nadalje, komandni položaji, posebno što
10 se tiče operativnih grupa i korpusa i na sličnim razinama su bili u rukama
11 oficira bilo srpske ili crnogorske nacionalnosti. Moram tome dodati da su mnogi
12 nesrbi bilo otišli, bilo bili uklonjeni.

13 P: Da li se sećate navoda iz knjige generala Kadijevića, na strani 38,
14 to je strana 20 engleske verzije, gde on govori o pokušaju Evropske zajednice da
15 prema JNA ostvari uticaj i kontrolu preko Ante Markovića, predsednika Vlade,
16 Hrvata Ante Markovića?

17 O: Časni Sude, mi smo se ovim pitanjem već nešto ranije pozabavili. Moj
18 izvještaj ne analizira ulogu Evropske zajednice niti drugih međunarodnih aktera
19 u sukobu u bivšoj Jugoslaviji, tokom prve polovine 1991. Da sam analizirao tu
20 ulogu, ja bih naravno pogledao i Kadijevićevu knjigu kao i izjave ili
21 publikacije predstavnika Evropske zajednice u to vrijeme, i neke druge izvore.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Mislim da bi bilo pogrešno, iz analitičke perspektive, da se zasnivam samo na
2 jednom izvoru, a u ovom trenutku ja stvarno mogu vidjeti samo taj jedan izvor,
3 dakle, ne mogu odgovoriti na pitanje.

4 P: Da li je, za procenu političke i vojne uloge JNA, i za ponašanje
5 vojnog vrha, konkretno generala Kadijevića, bilo bitno sagledati i političku i
6 vojnu i svaku drugu, i bezbednosnu situaciju, kako na prostoru Jugoslavije, tako
7 na prostoru Hrvatske, tako i u širem okruženju? Ili ste Vi tu situaciju
8 sagledavali samo kroz papire?

9 O: Časni Sude, mislim da u mom izvještaju se spominje 300 pisanih
10 izvora. Kao što sam objasnio na početku iskaza, ti se izvori mogu kategorizirati
11 u četiri grupe: pravni dokumenti - to su ustavi, zakoni, uglavnom se radi o
12 zakonima SFRJ i RSK; zatim su tu vojni dokumenti koji idu od doktrinalnih
13 dokumenata, pravila; zatim izvještaji o stanju - tu govorim konkretno o drugoj
14 polovini 1991. ili događajima između 1992. do 1995., kao i naređenja izdana od
15 strane oficira JNA, VJ, Vojske Krajine, i to SAO Krajine, RSK TO, kao i SVK;
16 imamo tu i javne izvore, uglavnom iz SFRJ. Ti su dokumenti bili proučavani s
17 ciljem da se prouči formacija i uloga SAO i RSK TO i SVK u sukobu u Hrvatskoj, i
18 odnos između tih organizacija i Milana Martića. Mislim da sam, obavljajući taj
19 zadatak, učinio što god je moguće da postignemo da dobijemo jedan dokument koji
20 je, koliko je moguće, kompletan ali još uvijek upotrebljiv. Ja sam spomenuo 300
21 referenci koje se ovdje koriste. Mislim da su mi te reference pomogle da

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ostvarim cilj koji sam želio postići, a na Vijeću je da odluči da li taj cilj
2 jeste ili nije ostvaren.

3 P: Hvala, gospodine Theunens. Da li na strani 70 Vašeg nalaza govorite
4 da je početkom oktobra 1991. godine Predsedništvo SFRJ redukovano na
5 predstavnike Srbije, Crne Gore, Vojvodine i Kosova, i da je takvo Predsedništvo
6 proglasilo, odnosno, donelo odluku o proglašenju neposredne ratne opasnosti
7 01.10.1991.?

8 O: Da, časni Sude. Referenca na te komentare iz mog izvještaja može se
9 pronaći u fusnotama 208 i 209, a riječ je o službenom glasniku SFRJ, kasnije
10 SRJ.

11 P: Da li nam možete reći zašto je to, i kako došlo... zašto je
12 predsjedništvo SFRJ bilo redukovano, kako vi kažete, ili okrnjeno? Kako je do
13 toga došlo?

14 O: Časni Sude, ja to nisam uključio u svoj izvještaj, ali Vas mogu
15 usmjeriti na dnevnik Borisava Jovića, gdje se detaljno opisuje kako je, tokom
16 ljeta 1991., došlo do toga da su mnogi članovi Predsjedništva, a i nekih drugih
17 struktura, bili formirani /sic/. On to naziva "grupom šestorice". Ona se,
18 konkretno, spominje u subparagrafu 13, na strani 69. Također pamtim da javni
19 izvori detaljno prate šta se događalo u pogledu izmjena u Predsjedništvu, jer
20 neki, navodno, ljudi nisu htjeli više prisustvovati, ili nisu mogli
21 prisustvovati sjednicama. Ali to, naravno, nisam detaljno proučavao.

22 Takođe želim dodati da je početkom oktobra došlo do izmjene pravilnika
23 Predsjedništva SFRJ od strane nekih članova Predsjedništva SFRJ, možda je to čak
24 i ranije usvojeno, ali u svakom slučaju izmjena je usvojena, kojom je omogućeno
25 da se odluke donose i uz prisutnost manjeg broja članova nego što je to ranije

26

27

28

29

30

1 bio slučaj.

2 P: Da li je tačno da su Predsedništvo tada, uoči oktobra 1991. godine,
3 napustili predstavnik Slovenije - Drnovšek, predstavnik Hrvatske i predsednik
4 Predsedništva - Mesić, predstavnik Makedonije - Tupurkovski Vasil, i predstavnik
5 Bosne i Hercegovine - Bogić Bogićević?

6 O: Časni Sude, to je moguće, ali ja to nisam detaljno proučio.

7 P: Da li Vam je poznato da su ova četiri člana Predsedništva, koji su
8 napustili Predsedništvo, dakle Mesić, Drnovšek, Tupurkovski i Bogićević, bili
9 svi predstavnici republika koje su vršile neustavnu secesiju od Jugoslavije? Ili
10 koje su vršile secesiju od Jugoslavije?

11 O: Časni Sude, ja ću dati isti odgovor. Ja niti sam politički vještak,
12 niti pravni vještak. Ja se tim pitanjima nisam bavio u svom izvještaju i ne mogu
13 odgovoriti na to pitanje.

14 P: Jasno je da niste ni politički ni pravni veštak, gospodine Theunens,
15 i ne mislim da kažem da to jeste. Ali ovo pitanje postavljam zbog toga da biste
16 nam odgovorili da li su političke promene, ovakve o kojima govorimo, uticale ili
17 mogle uticati na ponašanje Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu i na
18 ponašanje preostalog dela Predsedništva? Kakvog je to uticaja imalo?

19 O: Čitajući knjigu Kadijevića, jasno je da je imao jake stavove po
20 pitanju toga šta je trebalo, šta je moglo da se uradi i takođe izneo jake
21 stavove po pitanju stavova više članova Vrhovne komande. Ali, ne znam u kojoj

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 meri ponašanje Kadijevića je bilo pod uticajem izvesnih događaja, ili ne. Ja bih
2 takođe želeo da uputim na nekoliko isečaka knjige Borisava Jovića, jer on daje
3 politički prikaz razvoja situacije. I, na osnovu onoga što on kaže, naročito od
4 avgusta 1991. pa nadalje, bilo je puno sastanaka između Jovića, Miloševića, sa
5 političke strane, i sa druge strane Kadijevića i Adžića, što pokazuje da
6 uobičajeni postupak gde vojno rukovodstvo dobija uputstvo od političkog
7 rukovodstva je manje-više bilo sleđeno, premda *de jure* političko telo je to koje
8 treba da daje uputstvo vojnom rukovodstvu.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, da li je ovo
10 vreme za pauzu?

11 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mislim da bi bilo vreme za pauzu. Jeste,
12 suglasan sam, hvala Vam.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala. Nastavićemo za pola
14 sata, u 12.30h.

15 SUDSKI SLUŽBENIK [simultani prijevod]: Ustanite, molim.

16 ... Početak pauze u 12.02h

17 ... Sjednica nastavljena u 12.31h

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Izvolite sedeti.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pre nego što nastavimo, gospodine
20 Milovančeviću, da se osvrnemo na neka proceduralna pitanja, administrativna
21 pitanja.

22 Upravo smo saznali da u petak 3. februara postoji mogućnost da zasedamo
23 u sudnici broj 2 ujutru. Smatrao sam da najpre gospodin Milovančević treba da mi
24 kaže koliko će Vam još vremena biti potrebno za ovog svedoka, i da li da
25 rezervišemo taj dan, ako nam je potrebno ili ne.

26 Izvolite, gospodine Milovančeviću.

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, postavili ste mi vrlo konkretno pitanje, a
2 odgovor mi zavisi od onoga šta će svedok odgovarati na moja pitanja, koliko ćemo
3 se zadržavati. Hoću da kažem da mi je malo teško da precizno procenim koliko bi
4 ovo unakrsno ispitivanje trebalo da tajar...traje, ali računam da bi trebalo tri
5 dana ukupno.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U tom slučaju, možda bi bilo bolje da
7 rezervišemo jedan dan, ukoliko su svi na raspolaganju toga dana. Da li biste
8 bili na raspolaganju, gospodine Milovančeviću?

9 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

11 Gospodine Black?

12 G. BLACK: [simultani prijevod] I mi bismo bili na raspolaganju.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pretpostavljam i svi drugi

14 Dakle, rezervišemo onda taj dan. To će biti u sudnici broj 2, dakle ne u
15 sudnici broj 3, u 9 sati ujutro. To ćemo već potvrditi kod nadležnih osoba koje
16 su odgovorne za planiranje rada, i puno vam se zahvaljujem.

17 Vratimo se sada na Vaše unakrsno ispitivanje, gospodine Milovančeviću.
18 Gledajući transkript 26. januara, kada je zastupnik Optužbe postavio pitanje
19 svom svedoku, on je rekao u vezi više stranica iz ove knjige o kojoj smo jutros
20 govorili da se njima bavio, i nije savršeno jasno iz zapisnika da li je cela
21 knjiga bila uvrštena u spis ili ne. Jer, u jednom trenutku, Pretresno veće je
22 reklo, kako piše ovde, da mikrofoni nije bio aktiviran kad se obraćalo Veće.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Mislim da možemo prihvatiti da samo stranice na koje se pozivao su usvojene u
2 spis, jer on kaže: "Počeću sa verzijom na B/H/S-u, a to su ERN brojevi..." i onda
3 navodi konkretne ERN brojeve 00... i tako dalje,...499 /u engleskom transkriptu:
4 "00359489 i 00359499"/, a onda imamo i englesku odgovarajuću verziju. Dakle,
5 čini se da nije cela knjiga uvrštena u spis. Ukoliko nameravate da se pozivate i
6 na druge stranice, da li želite da i one budu uvrštene u spis?

7 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude, možda bi lakše bilo da se cela knjiga
8 uvede u spis, kao dokaz.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li ima nekih komentara?

10 G. BLACK: [simultani prijevod] Nemam prigovora. Nadamo se da će biti
11 konkretno dovedeni relevantni delovi.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Cela knjiga se usvaja u spis
13 i molim da se dodeli broj dokaznog predmeta. Stranice koje su usvojene u spis su
14 imale broj 24, možda bi sada knjiga mogla da dobije neki drugi broj.

15 G. BLACK: [simultani prijevod] Mogu li da nešto predložim? Mislim da,
16 onako kako sada stvari funkcionišu po sistemu elektronske sudnice *e-court*, je da
17 cela knjiga je već tamo usvojena. Tako da bi bilo bolje da zadržimo isti broj,
18 ali usvojimo sve stranice. Ovo je samo sad predlog koji Vam dajem.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Black.

20 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Dakle, cela knjiga je već uvrštena
21 preko *e-court* sistema... elektronskog sistema?

22 G. BLACK: [simultani prijevod] Potvrđujem.

23 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Dakle, onda već imamo potrebne
24 brojeve?

25

26

27

28

29

30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Mislim da dâ. Možda to može sudski
2 službenik da nam potvrdi.

3 [Raspravno vijeće i tajnik se savjetuju]

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Upravo sam ispravljen. Cela
5 knjiga je već uvrštena u spis kao dokazni predmet broj 24. Izvolite
6 nastavite, gospodine Milovančeviću.

7 SVJEDOK: REYNAUD THEUNENS [nastavak]

8 [Svjedok odgovara putem prevoditelja]

9 Unakrsno ispituje g. Milovančević: [nastavak]

10 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

11 P: Gospodine Theunens, stali... stali smo kod strane 70 Vašeg nalaza,
12 ekspertske nalaza. Paragraf četiri, dakle, govori o periodu početka oktobra
13 1991. kada je, kako navodite, redukovano Predsedništvo proglasilo stanje
14 neposredne ratne opasnosti na teritoriji SFRJ, od 1. oktobra 1991. godine. Da li
15 je, po Vašem mišljenju, sa vojnog aspekta bilo razloga za donošenje takve
16 odluke?

17 O: Časni Sude, mislim da je to telo koje odlučuje o proglašenju
18 neposredne ratne opasnosti telo kojem treba postaviti to pitanje. Ja nisam
19 analizirao njihove motive, razloge zašto su doneli tu odluku, tako da to ne mogu
20 da prokomentarišem.

21 P: Da li je za donošenje ovakve odluke, a... po Vašem mišljenju, bilo od
22 uticaja to što su neki članovi Predsedništva napustili pre toga Predsedništvo?

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, svedok je
24 upravo rekao da se nije bavio motivima onih koji su doneli tu odluku.

25

26

27

28

29

30

1 Kako onda može da odgovori na ovo pitanje? To je isto pitanje, ali drugačije
2 formulisano.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, hvala, časni Sude. Hvala, časni Sude.

4 P: Da li Vam je poznato ime generala Špegelja, gospodine Theunens?

5 O: Da, časni Sude, znam za generala Špegelja, i poznata mi je njegova
6 uloga u sukobu.

7 P: Kako Vam je poznata njegova uloga, kada kažete da niste proučavali
8 delovanje hrvatske strane?

9 O: Časni Sude, po mom mišljenju, ovo su dve različite stvari. Nije da
10 zato što je Martin Špegelj bio Hrvat i uradio neke stvari u sukobu, da sam
11 saznao da je s njime obavljen razgovor da bude svedok u predmetu *Milošević*, da
12 to znači da ja sada imam mišljenje, ili treba da imam mišljenje o tome šta je
13 hrvatska strana uradila kao takva. Špegelj, naime, nije jedini Hrvat koji je
14 učestvovao u sukobu.

15 P: Da li je gospodin Špegelj bio ministar odbrane Republike Hrvatske
16 1991.? Da li Vam je to poznato?

17 O: Ne sećam se tačno na kom je položaju bio 1991.

18 P: A da li imate sećanje da li je uopšte bio na nekom položaju u
19 oružanim snagama Hrvatske, 1991.?

20 O: Časni Sude, mislim da je učestvovao u nabavci oružja za... ne znam da
21 li su to bile ZNG, ili neke druge oružane snage u Hrvatskoj.

22 P: Da li je Predsedništvo SFRJ u januaru 1991. godine donelo odluku o
23 oduzimanju oružja od svih onih koji su ga ilegalno nabavili, od svih ilegalnih

24

25

26

27

28

29

30

1 formacija?

2 O: To je tačno, i to je važno za svih šest sastavnih republika SFRJ.

3 P: Da li Vam je poznato da je 1. marta 1991. u Pakracu došlo do upada
4 specijalne hrvatske policijske jedinice, koja je djelovala oružano po
5 postojećoj policijskoj stanici u Pakracu?

6 O: Pretpostavljam da gospodin Milovančević govori o opštini Pakrac u
7 Hrvatskoj. Sad, kao što sam već rekao, ja se nisam bavio ulogom specijalnih
8 hrvatskih policijskih snaga, ili nekih drugih snaga u Hrvatskoj, ali malo je
9 čudno da Vi govorite o upadu policijskih snaga Hrvatske u stanicu policije na
10 njihovoj vlastitoj teritoriji, dakle u Hrvatskoj.

11 P: Da li je 1. marta 1991. godine, zbog događaja u Pakracu,
12 intervenisala jedinica JNA? Ja Vam zbog toga postavljam ovo pitanje, ne zbog
13 samo hrvatske specijalne policije.

14 O: Časni Sude, sećam se da je JNA intervenisala na tom području, premda
15 se situacijom u Pakracu nisam konkretno bavio i ne bih mogao da kažem zašto je
16 JNA intervenisala i koji je bio cilj intervencije JNA. Razlog zašto to kažem je
17 da sam pročitao više prikaza događaja u Pakracu, i ti prikazi ne iznose uvek
18 iste zaključke. Ovo je nešto o čemu sam zapravo govorio u izveštaju. Isprva,
19 zvanična uloga JNA bila je da pokuša da odvoji sukobljene strane i najčešće su
20 to s jedne strane bili hrvatska policija, a s druge strane SAO Krajina ili SAO
21 zapadna Slavonija, ili SAO Baranja, zapadni Srem, njihove policijske snage.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I oni su preuzeli više policijskih stanica na nekim područjima, i hrvatska
2 policija je želela da ponovo uspostavi vlast Hrvatske, i u tim slučajevima JNA
3 intervenisala kako bi razdvojila strane. Na primer, u Borovu Selu, a to je sad
4 izvan konteksta ovog konkretnog izveštaja jer je to u istočnoj Slavoniji,
5 dobrovoljci iz Srbije su učestvovali u provociranju incidenata i JNA je
6 intervenisala, manje-više potvrdila, konsolidovala srpsku kontrolu nad tim
7 stanicama policije na teritoriji koja je bila u Hrvatskoj, dakle, u Borovu Selu.

8 P: Da li je u Pakracu 1. marta 1991. godine specijalna hrvatska policija
9 pucala na jedinicu JNA?

10 O: Video sam više prikaza događaja iz Pakraca i moguće da u nekom od tih
11 prikaza se kaže da specijalne snage policije Hrvatske su pucale na JNA. Ali ja
12 nisam analizirao ovaj incident, tako da ne bih mogao da odgovorim na to pitanje.

13 P: Da li je... da li Vam je poznato, gospodine Theunens, da je od 12. do
14 15. marta 1991. godine održana sednica Predsedništva SFRJ, po predlogu Saveznog
15 sekretarijata za narodnu odbranu da se uvede vanredno stanje?

16 O: Znam za tu sednicu Predsedništva, da.

17 P: Da li je predlog vojnog vrha da se uvede vanredno stanje odbijen u
18 Predsedništvu SFRJ?

19 O: Časni Sude, znam da je odbijen zahtev, ali ne znam zašto. Jer, u
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pitanju se kaže da je odbijeno zato što je poticalo od vojnog rukovodstva, a ja
2 ne znam da je tako bilo.

3 P: Ili niste razumeli moje pitanje, gospodine Theunens, pa ću ga ja
4 ponoviti, ili ste ga izvrnuli. Moje pitanje je bilo: da li je predlog vojnog
5 vrha Predsedništva Jugoslavije, da se uvede vanredno stanje, odbijen? Ni više ni
6 manje od tog.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Odgovor je bio da, odbijen je.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

9 P: Da li je, u predlogu vojnog vrha za uvođenje vanrednog stanja,
10 navedeno da je građanski rat u Jugoslaviji već počeo? I da li je taj predlog
11 usledio svega 12 dana posle oružanih sukoba u Pakracu?

12 O: Časni Sude, to je moguće, ali se ne sećam kako je to tačno bilo
13 formulisano u predlogu vojnog rukovodstva.

14 P: Da li Vam je poznato da je 1. aprila - znači, sednica Predsedništva
15 je bila 15. marta i odbijen je predlog za uvođenje vanrednog stanja - da je 1.
16 aprila 1991. godine na Plitvicama došlo do novog sukoba između hrvatskih
17 policijskih snaga i srpske policije i meštana?

18 O: Časni Sude, koliko se ja sećam, događaji u Plitvicama su bili krajem
19 marta 1991., ali moguće da je bilo i početkom aprila. No, nisam siguran da li je
20 došlo do sukoba između hrvatske policije i lokalnog srpskog stanovništva ili,
21 pak, da li je sukob između hrvatske policije i srpske, ili tako da kažem,
22 samoproklamovane ili pripadnika lokalne srpske policije.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je JNA, po odluci Predsedništva, intervenisala na Plitvicama
2 radi razdvajanja sukobljenih strana?

3 O: Uistinu, časni Sude, sećam se da je JNA intervenisala. Sad, ne bih
4 mogao sa sigurnošću da kažem koji je bio ishod toga - da li su strane
5 razdvojene, da li hrvatska vlast je bila obnovljena na Plitvicama, budući da se
6 nalazi u Hrvatskoj ili, pak, da li je lokalna srpska policija ostala na vlasti.
7 Ne sećam se tačno koji je bio ishod svega toga.

8 P: Da li je 2. maja, to ste već pomenuli, u Borovu Selu došlo do
9 oružanih sukoba u kojem su učestvovali, s jedne strane, naoružani Srbi, a s
10 druge strane naoružane hrvatske jedinice?

11 O: Časni Sude, o incidentu u Borovom Selu se ne govori u mom izveštaju,
12 ali ja sam morao time da se bavim zato što se bavim i predmetom *Šešelj* na ovom
13 Sudu. I 1. i 2. maja je došlo do težih incidenata u Borovom Selu između
14 naoružanih Srba, kako lokalnih Srba, tako i Srba iz Srbije koji su došli na to
15 područje i, s druge strane, pripadnika hrvatske policije, a ne naoružanih
16 hrvatskih snaga.

17 P: Da li je JNA intervenisala u Borovu Selu na razdvajanju sukobljenih
18 strana i faktički spasla preostale hrvatske policajce?

19 O: Uistinu, JNA je intervenisala kako bi razdvojila strane, ali ne znam
20 kakav je uticaj ta intervencija imala na pitanje hrvatskih policajaca.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Da li Vam je poznato da su Hrvatska i Slovenija 25.06. - znači, sukob
2 u u Borovu Selu je bio 2. maja - a, dakle, da su Hrvatska i Slovenija 25. juna
3 1991. godine jednostrano proglasile otcepljenje od Jugoslavije?

4 O: Možda sam pogrešno razumeo ovo pitanje, jer veza između događaja u
5 Borovom Selu s jedne strane i hrvatsko i slovenačko proglašenje nezavisnosti s
6 druge strane - ne vidim gde je tu veza.

7 P: Postaviću Vam pitanje preciznije, gospodine Theunens. Dakle, samo sam
8 ukazivao na vremensku distancu. Znači, mesec i dvadeset i nekoliko dana kasnije
9 u odnosu na zbivanja u dogoz... u Borovu Selu, dolazi do proglašenja. Borovo Selo
10 nema veze sa o...o...ova dva događaja, dakle sa proglašenjem hrvatske i samostal... i
11 slovenačke samostalnosti. Dakle, da li znate da su Hrvatska i Slovenija 25.06.
12 proglasile odvajanje od Jugoslavije?

13 O: Da, 25. juna 1991. godine Slovenija i Hrvatska su proglasile
14 nezavisnost.

15 P: Hvala, gospodine Theunens. Da li je, nakon proglašenja nezavisnosti
16 od strane Slovenije i preuzimanja graničnih prelaza i državnih ovlašćenja
17 Jugoslavije na teritoriji Slovenije, došlo do intervencije JNA u Sloveniji,
18 odmah posle toga?

19 O: Da. I o ovome se ne govori u mom izveštaju, ali iz više izvora,
20 prevashodno javnih izvora do kojih sam došao dok sam radio na Međunarodnom sudu,
21 sam saznao da je više jedinica JNA intervenisalo u Sloveniji, premda nije bilo
22 sasvim jasno šta su te jedinice htele da postignu i koji je bio cilj te
23 intervencije.

24 P: Da li ste, u Vašem radu, imali prilike da se upoznate sa odlukom
25
26
27
28
29
30

1 Saveznog izvršnog veća, čiji je predsjednik Vlade bio Ante Marković, da pošalje
2 1.900 vojnika u Sloveniju tom prilikom?

3 O: Časni Sude, ne sećam se da sam video tu odluku, prevashodno zato što
4 je to izvan opsega moga izveštaja, koji se koncentriše na SAO Krajinu, odnosno
5 TO SAO Krajina i RSK, kao i Srpsku Vojsku Krajine i vezu između oružanih
6 organizacija, tih oružanih organizacija i Milana Martića.

7 P: Da li ste, s obzirom na ovaj Vaš poslednji odgovor, u svom
8 ekspertskom nalazu vrlo detaljno analizirali iz dana u dan odluke vojnog i
9 državnog vrha Jugoslavije o angažovanju JNA i o promeni njenih ciljeva, kako to
10 sami tvrdite u Vašem nalazu?

11 O: Iz sažetka, a i na početku ovog poglavlja, vidite da - na temelju
12 istraživanja koje sam obavio, a koje se ticalo sukoba u Hrvatskoj - ova promena
13 u cilju je postala naročito vidljiva u leto 1991. godine, odnosno krajem leta
14 1991. godine, nakon događaja iz Slovenije. Zato nisam obuhvatio događaje u
15 Sloveniji niti bilo kakve odluke o ulozi JNA pre leta 1991. godine u svoj
16 izveštaj.

17 P: Da li je došlo do oružanih sukoba u Sloveniji, u julu mesecu, nakon
18 što je JNA intervenisala i uspostavila saveznu vlast nad državnim graničnim
19 prelazima Jugoslavije?

20 O: Časni Sude, u Sloveniji je zaista došlo do oružanog sukoba ali, kao
21 što sam već pokušao da Vam objasnim, ovi događaji nisu tema mog izveštaja, i ja
22 ne bih mogao da dajem odgovor na detaljna pitanja koja se tiču konkretnih
23 događaja u Sloveniji.

24 P: Hvala, gospodine Theunens. Ja sam Vas samo pitao, dakle, da li je
25 došlo do oružanih sukoba u Sloveniji, ništa više, nikakav detalj više.

26
27
28
29
30

1 Vi ste potvrdno odgovorili. Jesmo se razumeli?

2 Da li je, nakon okončanja tih sukoba, Predsedništvo SFRJ donelo odluku
3 da povuče snage JNA sa područja Slovenije, kako bi se izbegli dalji sukobi i
4 žrtve?

5 O: Časni Sude, Predsedništvo SFRJ jeste usvojilo takvu odluku da se JNA
6 povuče sa teritorija Slovenije. Ta je odluka vjerovatno imala nekoliko razloga
7 ili ciljeva. Da se vratimo na pitanje gospodina Milovančevića od maloprije.
8 Ishod krize u Sloveniji mogao se doživjeti kao prvim indikatorom promjene u
9 ulozi JNA, promjeni koja je bila zasnovana, ili koja je bila posljedica
10 uputstava koja su dobili od političkog rukovodstva, drugim riječima,
11 Predsjedništva SFRJ i drugih, kao što sam već pomenuo i citirajući iz Jovićeve
12 knjige, i od drugih koji su bili uključeni u davanje uputstava i naređenja
13 vojnom rukovodstvu.

14 P: Dakle, nakon svih ovim događaja, Predsedništvo SFRJ dolazi... donosi
15 odluku o proglašenju stanja neposredne ratne opasnosti 1. oktobra 1991. godine.
16 To je nesporno, gospodine Theunens, zar ne?

17 O: Časni Sude, nesporno je da je ta odluka donesena 1. oktobra, ali ja
18 ne znam koji su bili konkretni razlozi i motivi zbog kojih je smanjeno
19 Predsjedništvo odlučilo da proglasi stanje neposredne ratne opasnosti na
20 teritoriju SFRJ.

21 P: Da li smatrate da je Predsedništvo SFRJ, koje je donelo takvu odluku,
22 imalo takvo ovlašćenja?

23 O: Časni Sude, to je pitanje pravne prirode. Ja sam u svoj izvještaj
24 uključio samu odluku u obliku u kojem je bila objavljena. Ja sam ranije,

25

26

27

28

29

30

1 tokom mojeg unakrsnog ispitivanja, spomenuo da su u jednom trenutku usvojene
2 izmjene. Sad, ne znam da li se radilo o Ustavu ili Poslovniku Predsjedništva
3 SFRJ, gdje je broj članova Predsjedništva potrebnih za donošenje odluka bio
4 smanjen. Spomenuo sam da je tu odluku, barem na temelju informacija koje ja
5 imam, da je tu odluku donio taj smanjeni broj članova Predsjedništva SFRJ.

6 P: Sada ste nam saopštili da ste proučavali Poslovnik Predsedništva o
7 radu Predsedništva i broju članova Predsedništva, a kada sam Vas pitao o izboru
8 gospodina Mesića, rekli ste da niste čuli za takav akt. Šta je sad od toga
9 tačno?

10 O: Časni Sude, ja mislim da su oba moja odgovora bila jasna. Kao prvo,
11 ja nisam proučavao poslovnik. Međutim, kada sam ispitivao tu odluku o
12 proglašenju neposredne ratne opasnosti, ja sam naišao na jedan dokument - sad,
13 nisam siguran da li se radilo o izmeni poslovnika ili o Ustavu - prema kojoj je
14 broj članova potreban za donošenje odluke bio smanjen. Mislim da ipak postoji
15 jasna razlika između dva odgovora.

16 P: S obzirom da se, kao vojni ekspert, bavite međunarodnim ratnim pravom
17 i međunarodnim pravom, morate ga makar elementarno poznavati. Da li ste čuli za
18 odluku Međunarodnog suda pravde, koji suštinski priznaje prava saveznih organa,
19 da bez obzira na krizu u koju su upali zbog secesije ostvaruju svoju nadležnost
20 na celoj teritoriji zemlje?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 To je odluka Međunarodnog suda pravde, posebno u slučaju Južnoafričke unije,
2 *South African /fon./*, odluka od 18. jula 1966., paragraf 32, u kojoj se kaže da
3 se pozivati na prava i na zaštitu interesa mogu samo oni koji su, u međunarodnom
4 tekstu, označeni kao titu...titulari.

5 O: Časni Sude, da li sam ja vojni vještak ili nisam, naravno Vijeće će
6 zaključiti na temelju izvještaja. Što se tiče drugog dijela pitanja, ja stvarno
7 na to ne mogu odgovoriti, to je pravno pitanje koje ni na koji način nije vezano
8 za moje same izvještaje.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, naravno ne
10 želim se uplitati u Vaše unakrsno ispitivanje. Način na koji Vi postavljate
11 pitanja, dobivaćete upravo ovakav odgovor kakav ste i sada dobili. Vi se,
12 nažalost, ne bavite pitanjima o kojima treba razmatrati ovo Vijeće. Htio sam
13 skrenuti pažnju na to da, od samog početka izvođenja svojih dokaza, Vi samo
14 tangencijalno pratite Vašu liniju argumentacije. Nije mi sasvim jasno koja je
15 Vaša strategije obrane. Možda sam uspio i zaključiti šta bi to moglo biti, bar
16 po načinu na koji vodite samo vođenje obrane, ali Vi ste izgleda strukturirali
17 strategiju obrane na taj način da stalno postavljate, ili uglavnom postavljate
18 pitanja čiju relevantnost ja ne uspijevam shvatiti. Zamoliću Vas da se pokušate
19 ipak držati pitanja o kojima je riječ - da li je gospodin Martić učinio ona
20 djela za koja ga se tereti, ili ne.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ako dozvoljavate. Strategija Odbrane vezana
22 je za navod Optužbe, a navod Optužbe govori o udruženom zločinačkom poduhvatu.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Za ocenu tog udruženog zločinačkog poduhvata potrebno je razmotriti, između
2 ostalog, i ova pitanja o kojima je govorio ekspert, vojni ekspert, gospodin
3 Theunens. Ta se pitanja tiču uloge Predsedništva, uloge SSNO-a, ponašanja
4 oružanih snaga, ponašanja jugoslovenskih učesnika. /nerazgovijetno/...materija
5 vrlo široka, obuhvata ogroman broj događaja i a... neki put je vrlo teško ostati
6 na konkretnim činjenicama, ili na onim činjenicama koje su odmah lako vidljive.
7 Ali ću se ja, u svakom slučaju, držati Vašeg uputstva, časni Sude. Hvala Vam.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančeviću.

9 G. MILOVANČEVIĆ:

10 P: Pardon. Na strani 71., gospodine Theunens, Vi navodite da se 14.
11 korpus povukao u područje Prijedor-Derventa-Zenica, u Bosni i Hercegovini, a 31.
12 korpus da se povukao u Srbiju nakon što je JNA napustila Sloveniju. Da li je to
13 tačno, gospodine Theunens?

14 O: Da, to je tačno, časni Sude. Taj moj komentar zasniva se na dokaznom
15 predmetu koji je prema listi 65ter nosio broj 1223, a radi se zapravo o
16 dokumentu SSNO-a od 25. jula 1991.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Molim posu... da se na monitoru prikaže *exhibit* 1223,
18 upravo ovaj koji je pomenuo gospodin Theunens. Dakle, da li je moguće pronaći
19 *exhibit* 1223 i prikazati ga na monitoru?

20 [Raspravno vijeće i tajnik se savjetuju]

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, sudski
22 referenti ne mogu pronaći taj dokument, na temelju ovih podataka koje ste dali.
23 Da li nam možete dati ERN broj?

24 G. MILOVANČEVIĆ: Radi se, a... o ERN broju na -

25

26

27

28

29

30

1 na ekranu. Riječ je o naređenju 51-1 SSNO-a, od 25. jula 1991., kojim je izdano
2 naređenje za povlačenje 31. korpusa iz Maribora, kao i 14. korpusa iz Ljubljane.
3 Dakle, istina je da su se te jedinice JNA, prema ovom naređenju, povukle iz
4 Slovenije iako, prema mojem sjećanju, postupak povlačenja je trajao nekoliko
5 tjedana, čak mjeseci, prije nego što je potpuno završen.

6 P: Da li Vam je iz knjige gospodina Kadijevića *Moje viđenje raspada*,
7 ostalo u sećanju da je on govorio da su kompozicije JNA koje su se iz Slovenije,
8 po odluci Predsedništva, povlačile preko Hrvatske, napadane u Hrvatskoj? I da je
9 oružje otimano?

10 O: Časni Sude, morao bih pogledati to na onoj stranici na kojoj to
11 Kadijević opisuje. Ja se sjećam da on o tome piše, ali se ne sjećam pojedinosti
12 o kojima je on govorio, te u kojoj mjeri, šta je bilo oduzimano, da li sve, da
13 li samo neko naoružanje. To je jedna jako široka kvalifikacija. Teško je
14 komentirati.

15 P: Dovoljan je ovaj Vaš odgovor. Hvala, gospodine Theunens.

16 Na ovoj šemi, koja se nalazi na strani 71, na vrhu šeme navodite da je
17 voj... 5. vojna oblast imala sedište u Zagrebu, a da posle avgusta 1991. godine se
18 nalazi delimično u Slunju. Da li je to tačno?

19 O: Da, to je tačno, časni Sude. Najkasnije krajem avgusta su Hrvati
20 počeli blokirati, dizati barikade, oko kasarni garnizona JNA. Tako da je niz tih
21 kasarni i garnizona bio preuranjeno povučen, a neki su se povukli kasnije, nakon

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pregovora.

2 P: Da li Vam je poznata sudbina 32. varaždinskog korpusa, koji se
3 pominje u ovoj šemi 5. vojnog sektora, kojim je komandovao general major Vlado
4 Trifunović?

5 O: Časni Sude, na temelju mog rada ovdje imam saznanja da je situacija
6 32. korpusa u Varaždinu bila veoma teška jer je kasarna bila blokirana. Ne mogu
7 reći da je bila pod opsadom, ali mogu reći da je situacija bila veoma teška i da
8 je general Trifunović u jednom trenutku donio odluku da se preda. Njegova odluka
9 da se preda je loše bila prihvaćena od njegovih nadređenih u JNA i kasnije je
10 generalu Trifunoviću suđeno. Mislím da su tek nedavno, prije nekoliko godina,
11 optužbe protiv Trifunovića bile odbačene i on je pušten na slobodu.

12 P: Da li nam možete reći ko je to blokirao kasarnu 32. korpusa, sa
13 sedištem u Varaždinu, čije snage?

14 O: Časni Sude, reći ću Hrvati - nisam siguran koje su to konkretno snage
15 bile uključene, vjerojatno je bilo civilnog stanovništva, ZNG-a, hrvatska
16 policija, civili, možda dobrovoljci. Nisam proučavao blokadu kasarne JNA u
17 Varaždinu detaljno.

18 P: Hvala, gospodine Theunens, dovoljno.

19 Da li Vam je poznat podatak koji iznosi malopre pomenuti general
20 Špegelj, da je osvajanjem 32. korpusa JNA u Varaždinu zaplenjena ogromna tehnika
21 JNA: 74 tenka, 66 oklopnih transportera, stotine topova i minobacača, preko
22 400.000 tona municije i velika količina druge opreme?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Časni Sude, ja nisam upoznat s konkretnim komentaram generala
2 Špegelja vezanim za preuzimanje kontrole nad kasarnom 32. korpusa u Varaždinu.

3 P: Da li Vam je poznato da je zauzimanje objekata 32. korpusa JNA u
4 Varaždinu bilo polovinom septembra i u drugoj polovini septembra 1991. godine?

5 O: Časni Sude, blokade kasarni u Hrvatskoj postale su dio usklađenijih
6 nastojanja hrvatske strane, počevši od augusta 1991. godine. Ja se, nažalost, ne
7 mogu sjetiti točno kada je blokada kasarne u Varaždinu počela i kada je
8 Trifunović predao tu kasarnu.

9 P: Da li Vam je nešto poznato za sudbinu... o tome da je 265. oklopna
10 mehanizovana brigada u Bjelovaru... 265. oklopna mehanizovana brigada JNA u
11 Bjelovaru osvojena takođe u drugoj polovini septembra 1991. godine?

12 O: To je moguće, časni Sude. Kao što sam već spomenuo, od kraja augusta
13 nadalje je nekoliko kasarni garnizona JNA u Hrvatskoj bilo blokirano od strane
14 Hrvata.

15 P: Pitam Vas za kasarnu u Bjelovaru, zbog toga što je tada zarobljena
16 ogromna količina tehnike. Radilo se o 78 tenkova, 113 oklopnih tra...transportera,
17 preko 100 kamiona, preko 20.000 tona municije. Dakle, o najkrupnijim događajima
18 govorim, u tom septembru 1991. Da li ste čuli za ove podatke, gospodine
19 Theunens?

20 O: Časni Sude, ja nisam čuo konkretno za kasarnu u Bjelovaru, ali je
21 logično da, kada se neka kasarna preda ili na drugi način zauzme, da postoji
22 velika vjerojatnost da oni koji su je zauzeli mogu uzeti naoružanje, municiju i
23
24
25
26
27
28
29
30

1 drugu vojnu opremu. Iako, postoje jasna pravila kod svih oružanih snaga da se
2 oprema treba uništiti kada postoji opasnost da bi ona mogla pasti u ruke
3 neprijatelju. Sjećam se da je u to vrijeme general Adžić izdao naređenje da se
4 spriječi da vojna oprema JNA padne u ruke Hrvatima, i dao naređenje za uništenje
5 takve opreme, ali nisam siguran da sam to naređenje uključio u svoj izvještaj.

6 P: Da li raspolazete podatkom koliki su bili gubici JNA u vojnoj opremi,
7 naoružanju i municiji, makar u globalnom obliku, u tom septembru, oktobru,
8 novembru i decembru 1991. godine?

9 O: Časni Sude, kada govorimo o periodu septembar do decembar 1991., to
10 je period kada se generalno može reći da je bilo korištenja vojne opreme i
11 municije u tim spornim dijelovima Hrvatske, da je bilo gubitaka, i to je nešto
12 što se nije izgubilo /?što je bilo neizbježno/. Bilo je slučajeva kada su Hrvati
13 zauzimali kasarne i oduzimali opremu i municiju, a i slučajeva kada su jedinice
14 JNA predavale to lokalnim Srbima. Dakle, ti gubici obuhvaćaju više aspekata
15 situacije.

16 P: Kada ste procenjivali ponašanje JNA, vojnog vrha JNA u 1991. godini,
17 u ovoj situaciji, da li ste imali u vidu podatak da je od strane hrvatskih snaga
18 zaplenjeno oko 200.000 automatskih pušaka i drugog pešadijskog naoružanja,
19 500.000 tona municije svih kalibara, 500 tona protivtenkovskih mina, 2.000 tona

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 protivpešadijskih mina, oko 240 tenkova i 320 oklopnih transportera? Da li ste
2 cenili ove podatke i da li su Vam poznati?

3 O: Ja nisam nikoga ocjenjivao u ovom izvještaju, to nije bio moj
4 zadatak. Kao drugo, ja sam opisivao uloge određenih grupa, organizacija i
5 pojedinaca, tako da tu nikakvog procjenjivanja nije ni bilo. Što se tiče ovih
6 brojki koje ste naveli, gospodine Milovančeviću, ovako na prvi pogled te
7 količine znače prilično puno. Kad kažete 240 tenkova - ja imam iskustva s
8 tenkovima - to je ogroman broj, to je više od belgijskih oružanih snaga. Sad,
9 belgijske oružane snage nisu nešto što je relevantno u ovom kontekstu, ali to je
10 veliki, veliki broj. Ne želim sada procjenjivati, meni se čini da je Hrvatska,
11 da je imala tu opremu i osoblje da koristi tu opremu, mislim da bi ishod sukoba
12 1991. bio u znatnoj mjeri drugačiji, ali na žalost, nemam vaše izvore.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Theunens, molim Vas,
14 ograničite se na odgovaranje samo na pitanje. Ovo što ste rekli je od političkog
15 interesa, ali se ne tiče same biti pitanja.

16 G. MILOVANČEVIĆ:

17 P: Podatke koje sam Vam predočio, gospodine Theunens, saopštio je
18 gospodin Špegelj, kao ministar odbrane Republike Hrvatske. I oni su javno
19 objavljeni.

20 No, idemo sada na sljedeće poglavlje.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, da li se
2 sećate da je svedok rekao da nije proučavao hrvatsku i vojno osoblje u
3 Hrvatskoj?

4 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude, ja svedoka uopšte ne pitam o vojnom
5 osoblju u Hrvatskoj i hrvatskim oružanim snagama. Ja samo svedoka pokušavam da
6 ispitam o gubicima koje je imala JNA na teritoriji Hrvatske, u vreme kada je
7 bila regularna oružana sila na sopstvenoj teritoriji. I kada je bila napadnuta
8 od strane ilegalnih naoružanih formacija. Ovo ispitivanje vršim samo zbog toga
9 što smatram da je za procenu ponašanja JNA, rukovodstva države i vojnog vrha,
10 bila vrlo bitna realna situacija na terenu. I da se ta procena ne može vršiti
11 samo na osnovu papira koji se odnose na konkretne naredbe, instrukcije, uputstva
12 i slično.

13 Mogu li da nastavim, časni Sude?

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite.

15 G. MILOVANČEVIĆ:

16 P: Gospodine Theunens, na strani 72 Vi, pod tačkom 3, govorite, u
17 naslovu, "Promena uloge JNA za vreme konflikta u Hrvatskoj". I pri tome navodite
18 reči gospodina Veljka Kadijevića, saveznog sekretara za narodnu odbranu, odnosno
19 njegova objašnjenja koja je dao u knjizi *Moje viđenje raspada*. Da li je to tako,
20 gospodine Theunens?

21 O: Časni Sude, Kadijevićeve knjige je jedan od izvora na koji sam se
22 pozivao kako bih opisao ovaj razvoj situacije. Ako pogledate malo dalje u
23 izveštaju, od 67. /u engleskom transkriptu: "76"/ stranice pa nadalje, ja
24
25
26
27
28
29
30

1 citiram i druge izvore. Tu su izjave Kadijevića, ali to su izjave koje je on dao
2 kad je još uvijek bio savezni sekretar za narodnu odbranu. A ja sam tu naveo i
3 izjave generala Adžića, na 78. stranici na primer, i još jedno naređenje
4 Kadijevića na 80. stranici, kao i knjigu Borisava Jovića, ili neke isečke knjige
5 o kojima smo ranije govorili.

6 P: Da li Vi kažete da gospodin Kadijević u svojoj knjizi objašnjava
7 misiju i ciljeve oružanih snaga SFRJ za vreme konflikta u SFRJ?

8 O: Gospodin Kadijević, general Kadijević u svojoj knjizi iznosi svoju
9 analizu razvoja događaja, kako on kaže. Mislim da čak govori o radikalnoj
10 promeni misije i zadatka. I ono što sam ja hteo je da uporedim taj izvor, dakle
11 Kadijevićevu knjigu koja je objavljena 1993. godine, sa razvojem situacije na
12 terenu, za šta sam koristio naređenja i izjave koje sam upravo citirao, pomenuo,
13 dakle, izjave i naređenja iz 1991. godine. Takođe sam poredio situaciju onako
14 kako je postojala 23. novembra 1991. godine, kada je potpisan prekid vatre u
15 Ženevi između gospode Tuđmana, Miloševića i generala Kadijevića. Sve to sam
16 uporedio, kao i izveštaje, sa knjigom Kadijevića i u ovom delu izveštaja sam
17 pokušao da dam sažeti prikaz svega toga.

18 P: /nečujno/ ...da je u pitanju uloga oružanih snaga, uloga i ciljevi
19 oružanih snaga SFRJ za vreme oružanog sukoba u Jugoslaviji, da li Vi kao vojni
20 ekspert pravite razliku između onoga što je ustavna definicija uloge oružanih
21 snaga i konkretnih ratnih ciljeva i zadataka... i konkretnih ratnih i političkih
22 ciljeva, koje svaka vojska ima?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Uistinu, časni Sude, ja nisam ih poredio kao takve, ne. Zapravo, da
2 počnem iznova.

3 Ja sam najpre naveo ustavni zadatak onako kako je naveden u prvom
4 poglavlju, a onda, kao što sam već rekao, pozvao sam se na različite izvore, na
5 izvore o kojima govorim između stranice 72. i 80. i onda sam izveo zaključak
6 koji u suštini prikazuje izvore koje sam naveo na stranicama od 72. do 80.
7 stranice. I prema tom zaključku, dakle, cilj JNA tokom sukoba u Hrvatskoj je
8 promjenjen. Ako ništa, makar najkasnije leta 1991.

9 P: Molio bih da se na monitoru prikaže 93. strana na srpskom, odnosno na
10 engleskom 60., dokaza broj 24.

11 Dok se strane ne pronađu, da li gospodin Kadijević u svojoj knjizi
12 objašnjava da je, po njegovom mišljenju, u martu 1991. godine bilo za JNA
13 najbolje da se o...osloni na one političke snage u federaciji i republikama i na
14 one nacije koje žele da ostanu da žive u Jugoslaviji, a da se na miran način
15 ostvari razlaz sa onima koji žele da odu?

16 O: To je tačno. To je ono što kaže Kadijević, a mislim da je to na 61.
17 stranici verzije na engleskom, dakle, na sledećoj stranici, 61. stranici njegove
18 knjige. To je manje-više u sredini trećeg paragrafa.

19 P: Da li je... da li je ovakva a... politička i vojna procena za Vas značila
20 promenu ustavnih zadataka a... oružanih snaga SFRJ?

21 O: Nisam siguran da sam dobro razumeo Vaše pitanje. Ali, ukoliko se
22 slažete s tim mirnim razilaženjem o kojem Kadijević govori na ovoj stranici,

23
24
25
26
27
28
29
30

1 onda bi to značilo da bi zadatak bio prilagođen tako da bude ishod pregovora i
2 razgovora između svih naroda, i da se dođe do miroljubivog rešenja. Sada, ako
3 izaberete vojni način da sprovedete taj cilj, onda bi to imalo implikacije na
4 ustavni cilj i svrhu oružanih snaga SFRJ.

5 P: Da li ste malopre rekli da se Hrvatska opredelila za vojnu opciju? Da
6 je blokirala kasarne JNA napala ih, zauzela, ušla u otvoreni oružani sukob?

7 O: Časni Sude, 1991. godine bilo je puno događaja. Na 61. stranici
8 Kadijevićeve knjige, tu se govori o situaciji u martu 1991. godine; pre Pakraca,
9 pre Plitvica, odnosno primera koji navodi gospodin Milovančević, a blokada
10 kasarne je bila nekoliko meseci kasnije. I to je postalo organizovanije krajem
11 avgusta i tokom septembra 1991. godine, i takođe se u izveštaju govori o promeni
12 zadatka, a to je najočiglednije bilo nakon leta 1991. godine.

13 P: Možete li pogledati pasus na... drugi, na ovoj 93. strani teksta koji
14 se nalazi pred Vama, u kome gospodin Kadijević govori kada nastupa treća faza? I
15 možete li nam pročitati taj deo teksta, kompletan paragraf?

16 O: Mislite na 93. stranicu engleske verzije?

17 P: Na B/H/S-u... na B/H/S-u 93. strana.

18 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Stranica 60.

19 SVJEDOK: [simultani prijevod] Da li smo sada na 60. stranici?

20 G. MILOVANČEVIĆ: Imam pred sobom 93. stranu -

21 PREVODITELJ: Molimo, mikrofon.

22 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite, ja imam pred sobom 93. stranu na... na... na
23 B/H/S-u.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kada pronađete stranicu, možete li
2 nam reći, kako bismo bili na istoj stranici?

3 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Radi se o strani 49 engleskog
4 teksta.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančeviću.

6 G. MILOVANČEVIĆ:

7 P: Možete li nam pročitati ovaj paragraf, drugi odozgo: "Treća faza
8 nastupa...", pa do kraja toga teksta.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kako počinje taj paragraf na
10 engleskom? Da li počinje rečima: "U svom stavu prema Jugoslaviji..?"

11 G. MILOVANČEVIĆ: Kolega mi skreće pažnju da je to zadnji pasus na 49.
12 strani teksta. Oprostite, časni Sude, kod mene je drugi pasus na be... na B/H/S-u,
13 a zadnji pasus na... na engleskom. Izvinite, molim Vas.

14 G. BLACK: [simultani prijevod] Mislim da taj paragraf počinje rečima
15 "Treća faza nastupa kada Nemačka..." i tako dalje, ali vidim da nam ističe vreme.

16 G. MILOVANČEVIĆ:

17 P: Možete li nam pročitati ovaj tekst, gospodine Theunens?

18 O: Da, mogu. "Treća faza nastupa kada Nemačka, preko Evropske zajednice,
19 otvoreno preuzima upravljanje jugoslovenskom krizom, tera Sloveniju i Hrvatsku
20 na ubrzanu secesiju putem primene nasilja, istovremeno priprema građanski rat u
21 u Bosni i Hercegovini, i to u dvojnoj funkciji: definitivnog razbijanja

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Jugoslavije na tako krvav i surov način da se Jugoslavija više nikada ne povrati
2 na istorijsku scenu, i kao dobar povod za politički i vojni udar na Srbiju, sa
3 ciljem da se porazi i ponizi, svede na "beogradski pašaluk" i dobije lekciju za
4 sva vremena. Na početku te faze, zadatak oružanih snaga se bitno menja i sastoji
5 se od: 1) odbrane srpskog naroda u Hrvatskoj i njegovog nacionalnog interesa, 2)
6 izvlačenja garnizona JNA iz Hrvatske, 3) pune kontrole Bosne i Hercegovine, sa
7 krajnjim ciljem da se odbrani srpski narod i njegova nacionalna prava kada to
8 postane aktuelno, 4) stvaranja i obrane nove jugoslovenske države onih
9 jugoslovenskih naroda koji to žele - u ovoj fazi, srpskog i crnogorskog naroda.
10 Tako izmenjenoj zadaći prilagođena je i osnovna zamisao upotrebe oružanih
11 snaga."

12 P: Da li -

13 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite, prije nego što
14 nastavite, što znači "pašaluk"? Ovde se pominje "beogradski pašaluk". Molim da
15 mi svedok kaže.

16 SVJEDOK: [simultani prijevod] Mora da postoji istorijsko objašnjenje za
17 reč pašaluk. Ja ne znam koje, ali pretpostavljam da Kadijević misli da, po
18 njegovom mišljenju, Nemačka želi da Srbiju svede na jednu mini-državu oko
19 Beograda. Naravno, to je po rečima Kadijevića.

20 G. MILOVANČEVIĆ: S obzirom na... na vreme, časni Sude, ja bi' postavio
21 samo jedno kratko pitanje, pa bi onda mogli da ovo privodimo kraju. Čini mi se

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da je takav raspored, ukoliko se ja nisam prebacio.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

4 P: Da li su, dakle, oružane akcije Hrvatske, u postupku ostvarenja
5 secesije, uslovile ponašanje Jugoslovenske narodne armije i oružanih snaga SFRJ
6 u ovom periodu?

7 O: Časni Sude, mislim da je ovo veoma kompleksno pitanje. Jedino mogu da
8 kažem da jedan oružani sukob se uvek zasniva na ponašanju više strana. I,
9 ponašanje jedne strane svakako ima uticaj na ponašanje druge strane. Dakle, to
10 je kao akcija i reakcija. Sad, u kojoj meri ovaj teoretski opis se može
11 primeniti na situaciju u Hrvatskoj, mislim da detaljna analiza događaja, koji su
12 se odigrali između, rekao bih čak 1980. i 1990. i 1991., bi bila potrebna kako
13 bi se dao odgovor na ovo pitanje. Naime, ovo nije jednostavno, onako kako
14 gospodin Milovančević želi da predoči.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li ste završili, gospodine
16 Milovančeviću?

17 G. MILOVANČEVIĆ: To bi bilo sve a... za danas, časni Sude, ukoliko ste Vi
18 sa time saglasni.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospodine
20 Milovančeviću. Pretres se nastavlja sutra u 09.00h u istoj sudnici.

21 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

22 ... Sjednica završena u 13.52h.

23 Nastavak zakazan za utorak,

24 31.01.2006., u 09.00h.

25

26

27

28

29

30